

merak et

bein

iz

by

Sayı: 25 / Ocak 2018

Kamera Arkası
İtalya Güncesi

İstanbul'un
Edebiyat Haritası

Nejdet Demirtaş

“DERİN”
FOTOĞRAFLAR

5

“Derin” Fotoğraflar

12

İçinden Film Geçen Yerler

25

İstanbul'un Edebiyat Haritası

30

Sualtını Görüntülemek

36

Yüz Karası Değil Ekmek Parası

44

Kamera Arkası: İtalya Güncesi

52

Tanrıların Şehri: Atina

EDİTÖRDEN

■ Azade Aslan

Merhaba,

Kışın kendini iyiden iyiye hissettirdiği zamanlardayız. Yeni bir yılın ilk ayındayız. Merak edenler içinse, keşfetmenin yazı - kışı, başı-sonu yok...

O halde derin konulardan başlayalım... Fotoğrafçı Nejdet Demirtaş, zamanımızın can yakan konularını suyun altında görüntülüyor. Kadın cinayetlerinden madencilere, “derin” fotoğraflar, sayfalarımızda sizleri bekliyor. Bu sualtı fotoğrafları size esin kaynağı olursa, dalışa geçmeden önce, deneyimli dalgıç ve sualtı kameramanı Engin Aygün’ün Sualtını Görüntülemek üzerine notlarını okumayı da ihmal etmeyin.

Bu sayıda, içinden film geçen yerleri sizin için derledik; beyazperdenin izinden, Fas’tan Çin’e kadar gittik. Kamera Arkası notlarımızda, İtalya çekim günlüğümüzü bulacaksınız. İzci Sözü köşemiz içinse, okurlarımızdan Bahar Paykoç, Tanrıların Şehri Atina’yı yazdı. Siz de e-dergimizde yazı ve fotoğraflarınızla yer almak isterseniz, dergi@sarkuteri.com.tr adresinden bize ulaşabilirsiniz.

Ocak sayımızda, kışı İstanbul’da geçirenleri de unutmadık. Şehrin edebiyat haritasını sizin için çıkardık. Ardından Zonguldak’a uzandık ve madencilerin hikayesine tanıklık ettik. Bir madenin yarattığı şehirde, yerin altında geçen hayatları belgeledik. Merak ederek, bakarak, görerek ve keşfederek geçireceğiniz bir yıl dileğiyle...

Merak etmeye devam et!

KÜNYE

merak et
by
bein iz

YAYIN KURULU:

MURAT TOY, VEDAT ATASOY,
KEREM EMRE BERK, YILDIZ KÖSE

EDİTÖR:

AZADE ASLAN

GRAFİK TASARIM:

EVREN BERK

ADRES: GÜMÜŞSUYU MAHALLESİ OSMANLI SOKAK
NO 18/6 TAKSİM BEYOĞLU İSTANBUL

TELEFON: 0212 293 50 43 **FAKS:** 0212 293 50 21

WEB SİTESİ: www.beiniz.com.tr

twitter.com/beiniztv

facebook.com/beiniztv

instagram.com/beiniztv

Girne'nin merkezinde yer alan Lord's Palace Hotel,
Kıbrıs tatili yapmak isteyenler için bir çok ayrıcalık sunar.

www.lordspalace.com

Dr. Fazıl Küçük Blv. No:38 Mersin 10
Turkey Girne / KKTC

Tel: +90 392 650 35 00
Fax: +90 392 650 35 25
E Posta: info@lordspalace.com

NEJDET DEMİRTAŞ'TAN “DERİN” FOTOĞRAFLAR

Röportaj: Nazmiye Şeralioğlu
Fotoğraflar: Nejdett Demirtaş

Nejdet Demirtaş, bambaşka bir sualtı fotoğrafçısı. O, sualtının büyüğü dünyasından sarsıcı karelerle çıkan, politik gerçeklere ayna tutan bir sanatçı. Çocuk Gelinler, Madenciler, Sualtında Gezi, bugüne kadar ele aldığı konular arasında. Demirtaş, dünya sorunlarını, memleket meselelerini, sualtı fotoğraflarıyla aktarıyor. Fotoğraflarının her biri, gücünü yaşamın gerçeklerinden alıyor.

Türkiye'nin tek politik sualtı fotoğrafçısı olarak, bu alana hangi duygu ve düşüncelerle yöneldiniz, fotoğraf serüveniniz nasıl başladı?

Gezi olaylarından sonra, gazetede gördüğüm fotoğraflar vardı. Kırmızılı kadın, duran adamın eylemi, göğsüne tazyikli su yiyen siyah elbiseli kadın vs... Bu fotoğraflar, tarafların eylemsiz hallerine rağmen, garip bir şekilde çok güçlü bir duruşun anlatısını içeriyordu. Çok etkileyiciydi o görseller. İnsana birşeyleri anlatmanın bir sürü yolu olduğunu ve anlatma zorunluluğunu hissettiriyordu. Kırmızılı kadını sualtına uyarlayarak bu tarz çekimlere başladım. Daha sonra duran adam, siyahlı kadın, Lobna'nın yerde vurulmuş yatan halleri takip etti çekimlerimi. Ve daha sonra geniş ve evrensel bir yelpazeye yayıldı.

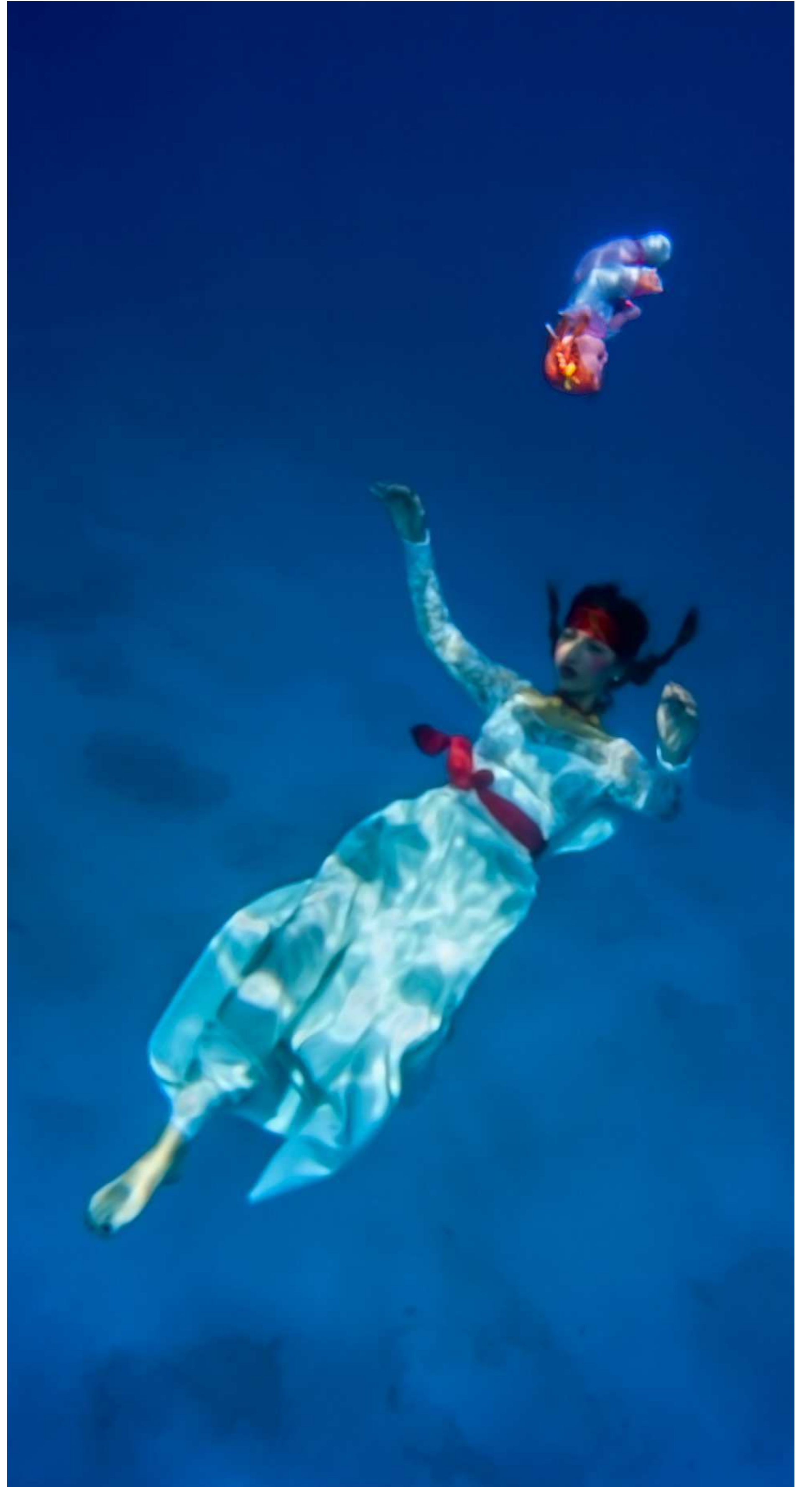

Ele aldığınız konular, dertlerini sadece bu coğrafyadan mı alıyor? Proje seçimlerinizde ilk fikir kıvılcımı nasıl çıkıyor?

Aslında, sadece bu coğrafyadan almıyorum hikâyelerimi. İnsan sorunu, dünyanın her yerinde aynı. Maden kazaları, çocuk gelinler, kadına şiddet gibi şeyler sadece bizim coğrafyamızın sorunu değil. Örneğin kadına şiddet konusu; salt eğitimle tanımlanıyor fakat alakası yok. Avrupa Birliği ülkelerinde de kadına yönelik şiddet düşündüğümüzün çok ötesinde. Danimarka’da % 52, Finlandiya’da % 47, İsveç’te % 46 daha devam ediyor. 14 yaşın altındaki çocuk gelinlerin sayısı 100 milyonun üzerinde... Projenin ne olacağına genelde okuduğum bir haberden, gördüğüm bir olaydan, veya birisinin sorununu dinlerken, konuşurken, sohbet ederken, aklıma takılan şeylerden yola çıkarak karar veriyorum... Sonra bu konuları araştırdığımda, bir kişinin sorununun genelde bir dünya sorunu olduğunu görüyorum. Hem de korkunç boyutlarda. Her şey okuduğum bir haber, edindiğim bir bilgiyle başlıyor... Temel olarak kıvılcım, bir birey olarak hissettiğim rahatsızlıklardan çıkıyor.

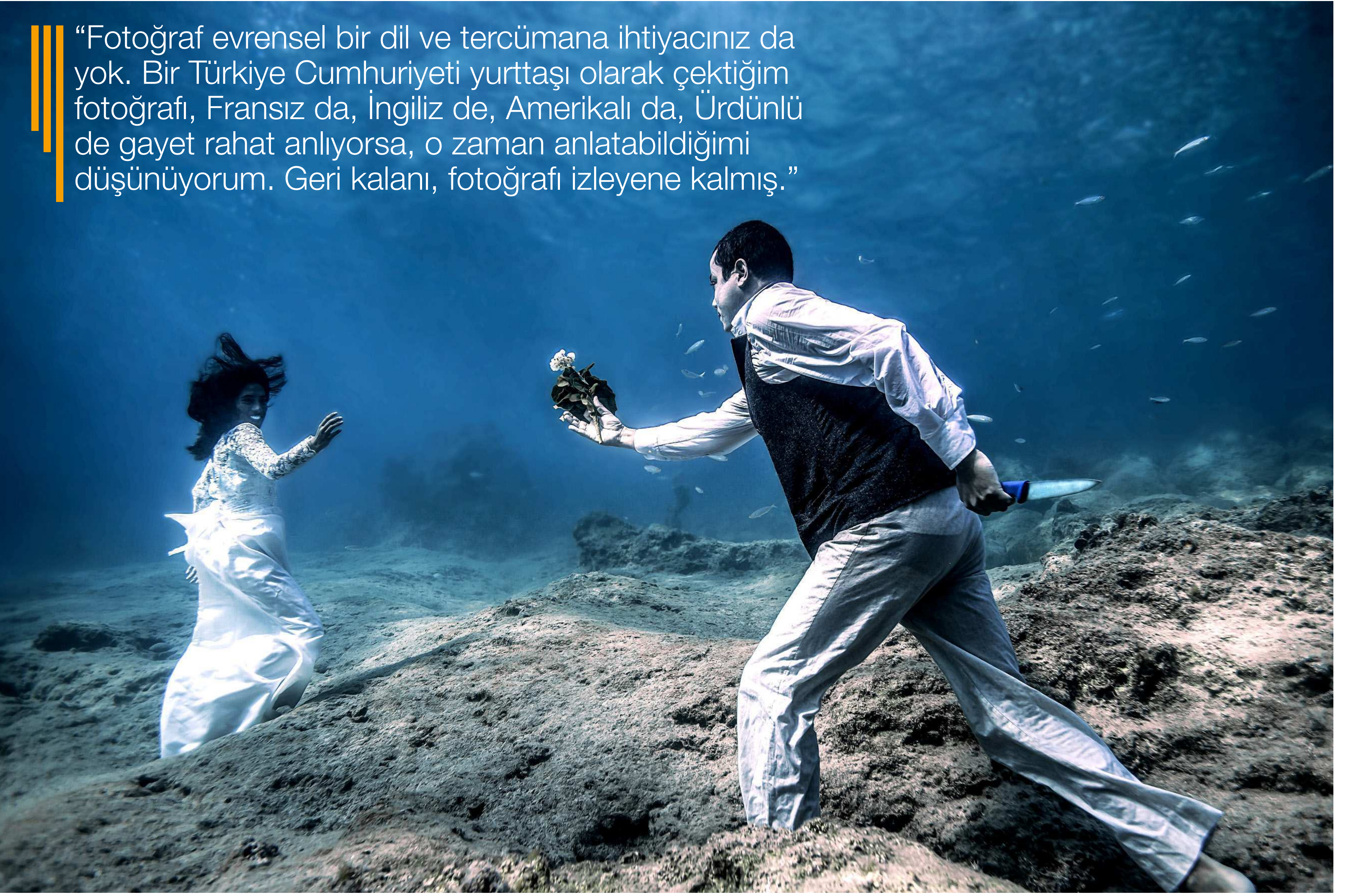

Konuların yaratım sürecinde kendinize ket vurma durumu söz konusu mu? Otosansür uyguluyor musunuz?

Bazen bilinçli bazen de farkına varmadan uyguladığımı fark ettim. Bazı konular gerçekten çok hassas. Çocuk istismarı dünyada da çok yaygın bir durum. Fakat konuları gerçekçi işlemek adına mümkün olduğunca doğru model kullanmaya çalışıyorum. Bu açıdan baktığınızda hiçbir çocuğu bu şekilde model olarak kullanmam. Bazen otosansür olarak algılansa da, bilinçli olarak, şiddeti tanımlarken, konunun felsefesinden uzaklaşmamak için kan, saplanmış bıçak benzeri şeyler kullanmamaya özen gösteriyorum.

“Fotoğraf evrensel bir dil ve tercümana ihtiyacınız da yok. Bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak çektiğim fotoğrafı, Fransız da, İngiliz de, Amerikalı da, Ürdünlü de gayet rahat anlıyorsa, o zaman anlatabildiğimi düşünüyorum. Geri kalanı, fotoğrafı izleyene kalmış.”

Fotoğraflarınızın insanlarda bir farkındalık oluşturduğunu düşünüyor musunuz?

Bu soruya yanıtı benim vermem zor. Fakat yine de konuları gündeme taşıması açısından olumlu sonuçları olduğunu düşünüyorum. Fotoğraf evrensel bir dil ve tercümana ihtiyacınız da yok. Bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak çektiğim fotoğrafı, Fransız da, İngiliz de, Amerikalı da, Ürdünlü de gayet rahat anlıyorsa, o zaman anlatabildiğimi düşünüyorum. Geri kalanı, fotoğrafı izleyene kalmış... Dediğim gibi, bunlar benim rahatsızlığım ve farkındalık yaratma çabam. Sonuçlarıysa zaman gösterecek.

Çekim sırasında sualtındaki koşullar, mevcut riskler neler?

Sualtında insanla çalışmak gerçekten çok zor. En önemlisi aynı karedeki insanların tutabildikleri nefes süreleri. Birinin nefesi bittiği an erken çıktığında, diğer modellerin daha iyi nefes tutmasının bir önemi yok. Artık o kareniz yok demektir. O yüzden bu şartları oluşturmak gerekiyor. Her modelin üzerinde, tek başına su yüzeyine çıkamayacağı kadar ekstra ağırlıklar var, bu yüzden hava kaynakları ve diğer ekipmanlarla, bu çekimleri desteklemek gerekiyor. Ait olmadığımız bir dünyada çekim yapıyoruz. Denizin kendine ait kuralları var ve bu kuralları iyi bilmek gerekiyor. Güvenlik en önemli konu. Güvenlik için, dalgıç arkadaşlarımız eşlik ediyorlar çekimlere. Su sıcaklığı, iklim, zemin koşulları, dalga... hepsi ayrı birer risk ve süreci zorlaştırabilen etkenler.

Gelecek projelerinizden söz eder misiniz?

Aklımda birden fazla konu var. Sadece yaz aylarında çekim yapabiliyorum. Bu yüzden konularımı belirleyip çekeceğim kareleri yazmam gerekiyor. Fakat hepsi bütçe işi. Bütçe sağlayabilirsek, engellilerle ilgili bir proje yapmayı düşünüyorum. Alternatif olarak da ALS, MS, şizofreni, kronik hastalıklar hatta kanseri de dahil etmeyi düşündüğüm bir proje veya İnsanları iyice tutsaklaştıran teknolojik alışkanlıklarımız var. İnsan varoldukça, ne benim çekeceğim konular biter ne de sorunlar.■

İçinden **FILM** Geçen Yerler

Nefis bir seyahat güzergâhından daha cezbedici ne olabilir?
Elbette bir film yıldızının sahne olarak kullandığı mekânlar!

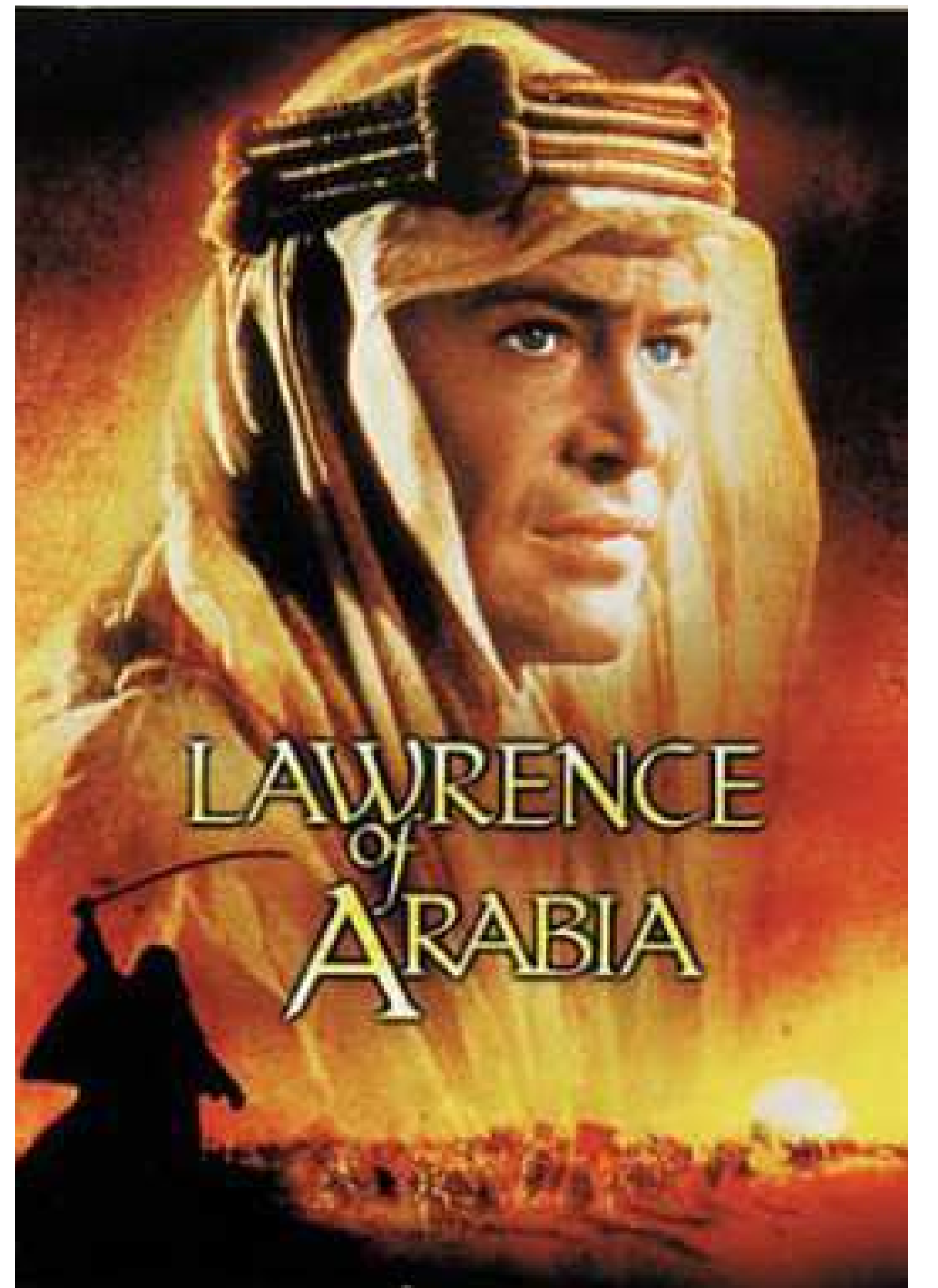
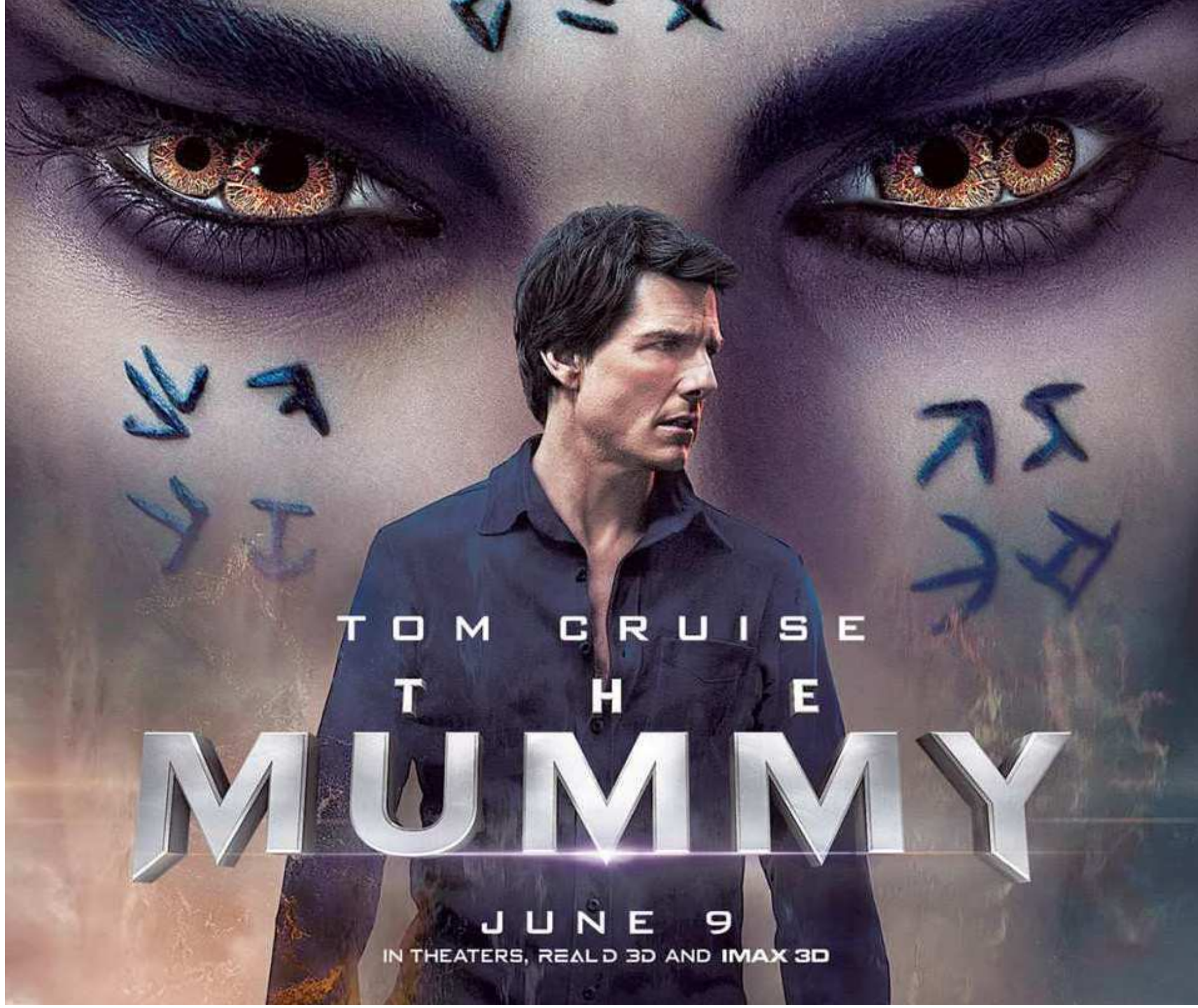

Yazı:
Zekeriya Şen

Sinemanın gücü tartışılmaz. Bu güç bir seyahat güzergâhı ile birleştirilince, ister istemez tatil rotalarının cazibesi de artıyor. 2014 yılında Tom Cruise, Görevimiz Tehlike 5 filminin çekimleri için Fas'taydı. Bir röportajında, "Fas'ı çok sevdim, çok güzeldi," demesi yılların reklam bütçesine bedel oldu. Nitekim bu film sayesinde Fas'a olan ilgi gerçekten arttı. Aklında buraya gitme fikri dahi olmayan gezginler, Fas'ı bir köşeye yazdı.

Fas bu konuda oldukça şanslı; zira Tom Cruise, bu zincirin ne ilk halkası ne de sonu. Marakeş'ten sadece iki saatlik mesafede olan Varzazat şehri, bugüne kadar pek çok filmin sahnesi oldu. Bunlar arasında, 1962 yapımı Arabistanlı Lawrence, 1988 yapımı Günaha Son Çağrı, 1999 yapımı Mumya, 2000 yapımı Gladyatör, 2004 yapımı Tutku, 2005 yapımı Cennetin Krallığı, 2006 yapımı Babil ve birkaç Games of Thrones bölümü yer alıyor. Görüleceği üzere Varzazat'ın şeceresi oldukça kabarık ve iddialı. Ne de olsa taşlık çöl ve yemyeşil vaha, öyle kolay bir arada bulunur bir ortam değil. Diğer yandan, dünyanın en büyük stüdyolarından biri olan Atlas Stüdyoları da burada yer alıyor.

Yolunuz Varzazat'a düşerse, 30 bin metrekarelik bu stüdyoyu dolaşmanızı şiddetle öneririm. Her köşesinde bir filmde bir hatıra görebilirsiniz. Bir yanda yıkılan merdivenler, sütunlar, diğer tarafta savaş uçakları ve Sfenks'ler... Bu kadar çok yapımcının bu stüdyoları sahne olarak seçmesinin en büyük nedeniyse, eşsiz doğası ve ulaşılabilirliği. Fas bu özelliği olabildiğince kullanıyor ve pazarlıyor. Bu vesileyle hem para kazanıyor, hem de kulaktan kulağa, beyazcamdan televizyon ekranına reklam yapıyor.

Varzazat, Fas'ın Ortadoğu kesiminde, Varzazat Irmağı'nın Dra Irmağı'yla birleştiği noktanın yakınında yer alır. Fas'ın Fransızlar tarafından işgali sırasında (1932-56) askerî bir karakol olarak kurulmuştur. Kent günümüzde de kalesi olan askerî bir merkez, aynı zamanda Tişka Geçidi üzerinde Marakeş'e bağlanan önemli bir karayolu kavşağı ve vaha. Adının anlamı kabaca "ses yok"; daha güzel bir isim olabilir mi? Gitmişken UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki Ait Benhadoo Sarayı'nı da görmeden dönmeyin.

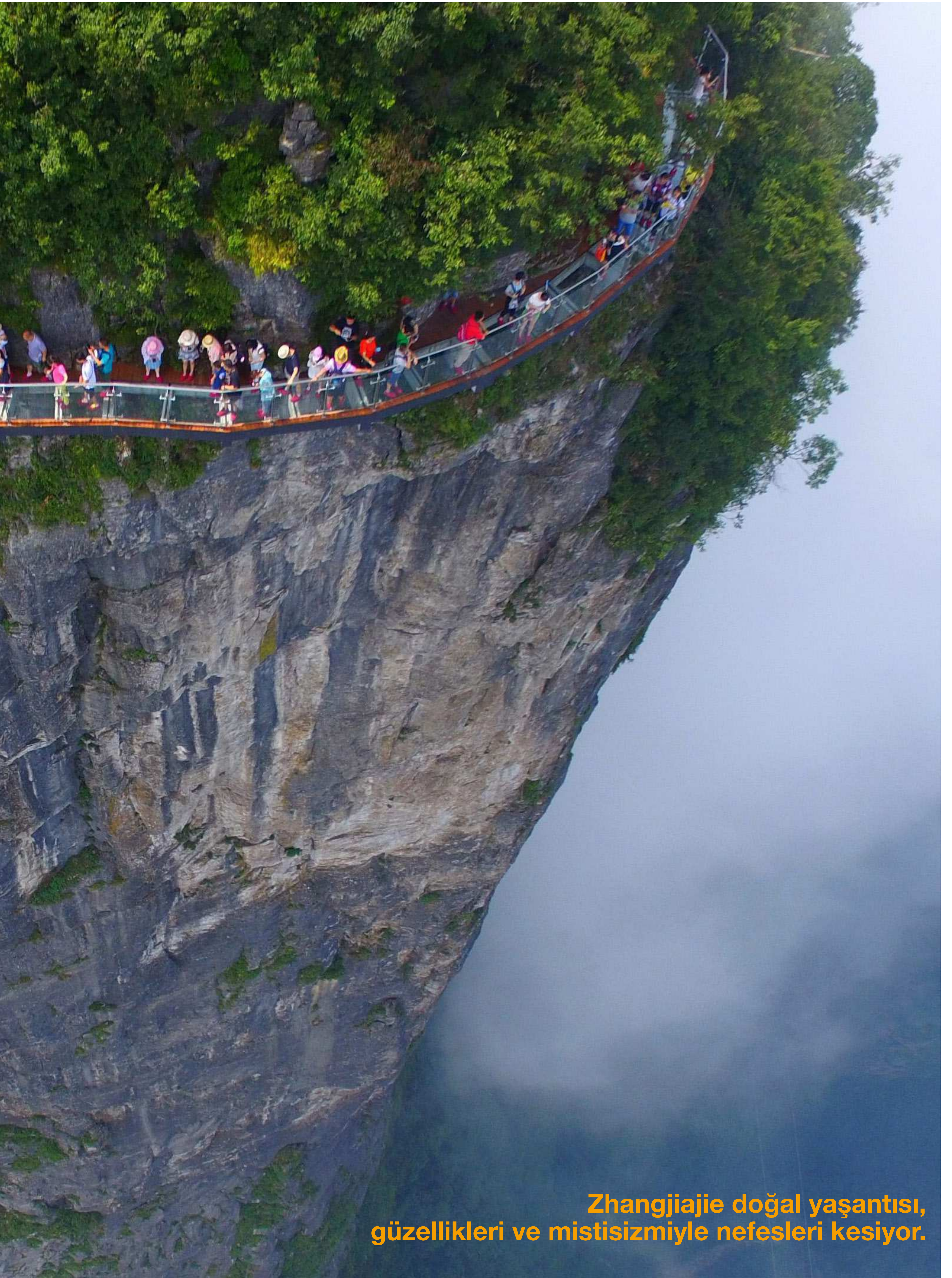

Avatar'ın Dağları

Kuzey Afrika'nın tozlu çöllerinden Çin'e uzanalım ve her bilim kurgu fanatığı için nefes kesen bir güzergâha gidelim. Çin'in Hunan Bölgesi'ndeki Zhangjiajie dağlık bölgesindeyiz. Burayı görür görmez hemen hangi filmin sahnesi olduğunu anlayacaksınız: Avatar. Bulutlar arasından parmak uçları gibi sivrilen, ağaçlarla süslenmiş bu dağcıklar, Avatar filminin bence gerçek yıldızlarıydı. Detaylara girdiğinizde filmin bu dağcıklarda çekilmediğini öğreneceksiniz ancak filmdeki hayali ay Pandora'nın "uçan dağları"nın veya "Hallelujah dağlarının" birebir ilham kaynağının ne olduğunu anlamanız zor olmayacak. Keşke çekimler gerçekten burada yapılmış olsaydı; kanımca ilham konusu olan bu güzergâh, filmdeki her şeyden çok daha etkileyici. Yaklaşık 3100 kumtaşı dağcık, zaman zaman 800 metre gökyüzüne uzanıyor ve göz kamaştıran doğanın, fışkıran şelalelerin, şırl şırl akan nehirlerin, ağzını açmış esneyen mağaraların arasında her gözü mest ediyor.

**Zhangjiajie doğal yaşantısı,
güzellikleri ve mistisizmiyle nefesleri kesiyor.**

Zhangjiajie'nin 1992 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmesi sürpriz değil. Hiç şüphesiz bu durum, en çok bölgedeki doğal yaşamı memnun etmiştir. Buraya yolunuz düşerse, Avatar'ın 2,7 metre uzunluğundaki mavi uzaylılarını gözünüz aramasın, onun yerine başka hiçbir yerde göremeyeceğiniz al yanaklı Malak maymunlarını o daldan bu dala atlarken görebilirsiniz. Bu canayakın hayvanlar turistlerle çok keyifli pozlar veriyor, bilhassa çikolata veya şeker hediye ederseniz; ama siz olun, sakın böyle bir şey yapmayın.

Buranın iki önemli özelliği daha var: Biri devasa semenderlere sahip olması. Söz konusu canlılar, kuyruklu kurbağalar aslında ama çıkarttıkları ses, aynı bir bebek gibi.

Bundan dolayı yerel halk onlara bebek balık lakabını takmış. Diğer yandan, 20 Ağustos 2016'da açılan dünyanın en uzun cam köprüsü de burada ve Çinliler haklı olarak 380 metrelik bu köprüden gururla bahsediyor.

Avatar filminden daha etkili bir bölgeden bahsediyoruz. Zira burası doğal yaşantısı, güzellikleri ve mistisizmiyle nefesleri kesiyor. David Cameron yapaylığı değmemiş. 2 buçuk milyon yıllık Kumru Ağacı, biliminsanlarına göre yaşayan bir fosil ve Zhangjiajie'nin en değerli varlıklarından biri. Özellikle Mayıs ayında, ağacın kırmızı yaprakları birer kumru gibi gelenleri selamlıyor. Japonya'daki tüm sakura (kiraz) ağaçlarını bir araya getirseniz, bu heybetli ağacın görkemine ulaşamaz.

Ye, Dua Et, Sev

Sırada kadınlar tarafından çok beğenilen bir film ve onun çekildiği güzergâh var: Ye, Dua Et, Sev. Kadro Julia Roberts ve Javier Bardem gibi ağır toplardan oluşsa da, bence filmin çekildiği mekânlar her şeyi ve herkesi solda sıfır bırakır. Elizabeth Gilbert'in çok satan biyografisinden uyarlanan 2010 tarihli film, İtalya'dan Endonezya'ya, Bali'den Hindistan'a pek çok nefes kesen görüntüye sahip. Filmde Gilbert dertlerinden arınmak ve farklı kültürlerle dalmak için ruhani bir serüvene çıkıyor.

Bu film sonucunda pek çok gezi rotası ortaya çıktı. Turistler, bu filmdeki enfes manzaraları kendi gözleriyle görmek için söz konusu gezilere servet yatırdılar. Elbette işin ucunda, Elizabeth Gilbert'in gezi lideri, Julia Roberts'ın yolcu, Javier Bardem'in yerel rehber ve James Franco'nun otobüs şoförü olacağı esprileri de yatmıyor değil. Bazı turistler için bu tür seyahatlerin gerçekten olumlu sonuçlar verdiği de oluyor. Ya edindiği bir sevgili, ya tecrübe ettiği bir deneyim ya da bu seyahat esnasında veya sonunda çözümlenen bir sorun... Sonuçta seyahat, aslında hem bedensel hem de zihinsel bir tedavidir.

Film izlerken pek çok seyirci genellikle kendini kolay incinen karakterin yerine koyar. Ye, Dua Et, Sev'in başında da Liz Gilbert tamamıyla mahvolmuş bir durumda. Seyahatinin ilk bacağı ile birlikte düzelmeye başlıyor, tünelin sonundaki ışığa doğru adım atıyor. Bu filmi izlemiş olan pek çok kadın eminim kendini onunla özdeşleştirmiş ve o enfes güzergâhta seyahat etmeyi hayal etmiştir. İşte film mekânlarının böylesi bir reklam gücü var. Reklamların bile elde edemeyeceği boyutta bir başarı bu.

Filmin içerisindeki bir diğer önemli unsur ise "dua et" ifadesi. Bu ifade, filmin çekirdeği kabul edilen Şaman Ketut'a tekabül ediyor. Şamanın Liz üzerindeki etkisi inanılmaz. Gerçek hayatta da bir Şaman olan Ketut'un filme kattığı ruhani değer ise zaman zaman doğal güzellikleri bile arka planda bırakacak nitelikte. Bunların hepsi doğru zamanda bir araya geldiğinde doğru formül ortaya çıkıyor. Elbette her film, kurgu ve içerik için bu formül işlemez.

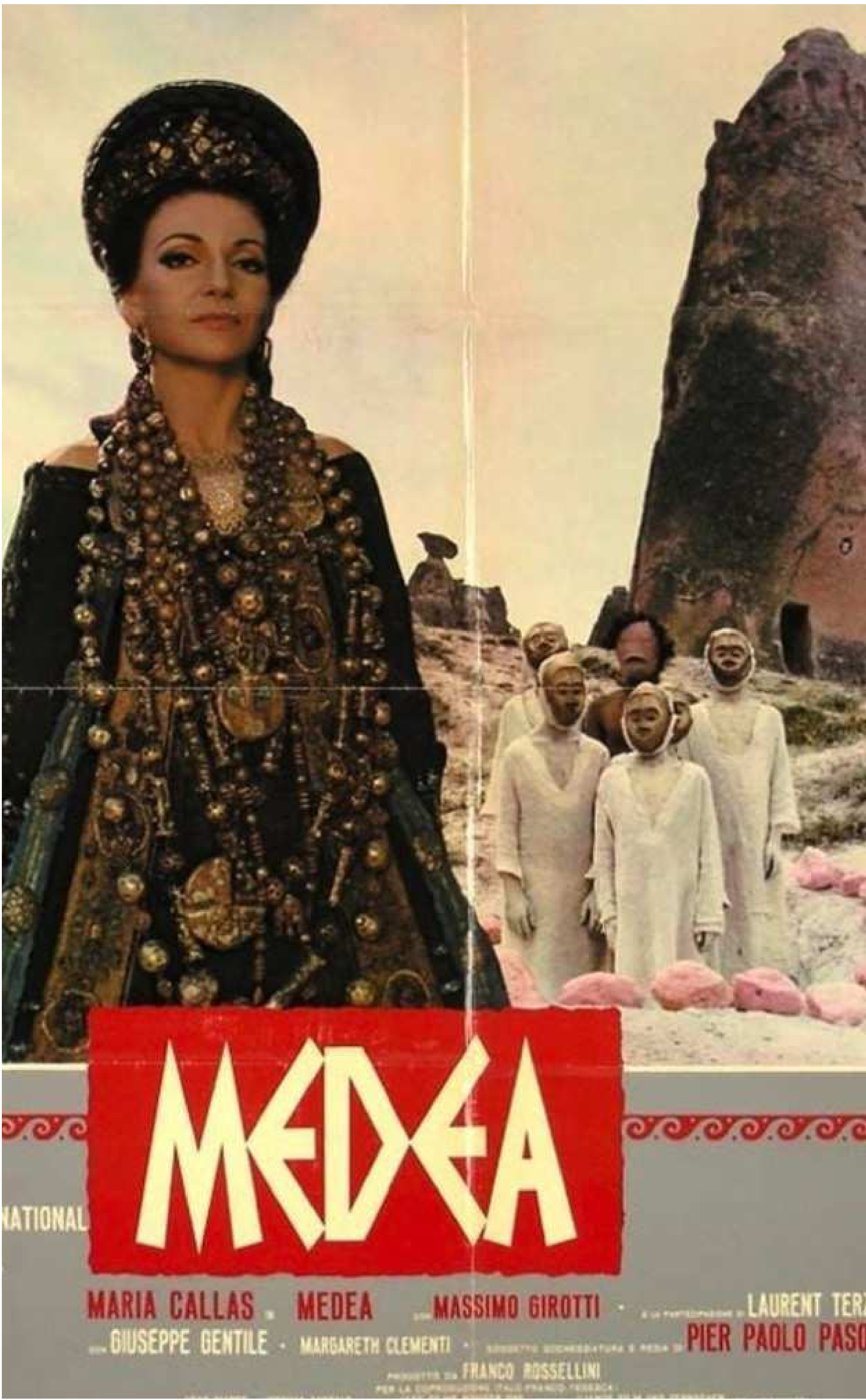
**Kumsal filmi ile Koh Phi Phi'de
genç turist sayısında yüzde 22 artış sağlandı.**

Leonardo'nun Plaj'ı

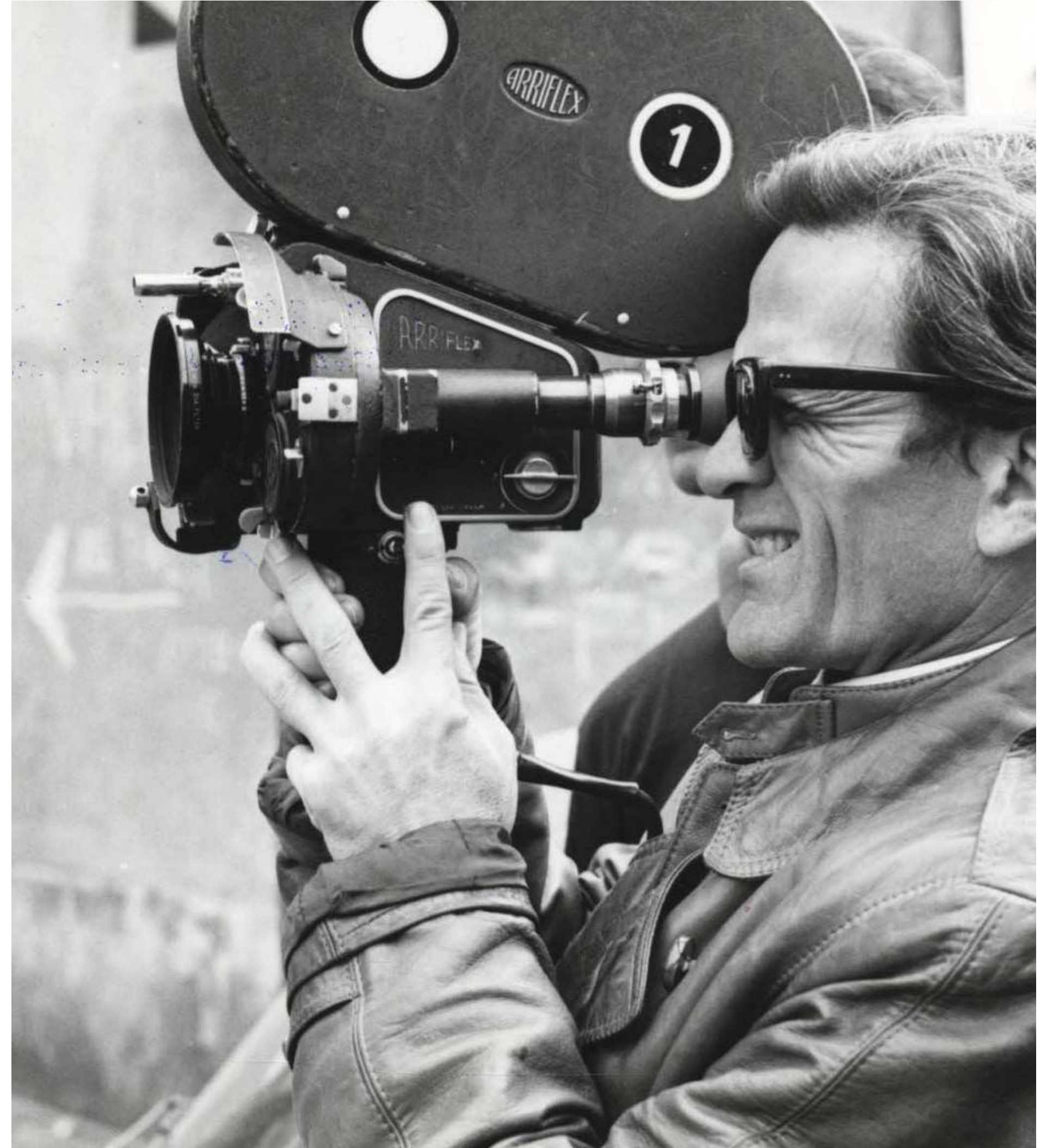
Bir sonraki filmimiz Alex Garland'ın romanından uyarlanan, Danny Boyle'nin yönettiği 2000 tarihli Kumsal. Filmde, genç Leonardo Di Caprio ve arkadaşları pastoral, sakin ve herkesten uzak bir Tayland adasına gider. Film eleştirmenler tarafından yerden yere vurulsa da pek çok turizmcinin yüzünün güldürdü. Sırt çantasını kapam, yakışıklı ve güzel gençler görme umuduyla Tayland'ın Koh Phi Phi sahiline akın etti. Tayland hükümetinin verilerine göre filmin yayınlandığı yıl genç turist sayısında yüzde 22 artış oldu. Bu oranlara ancak yıllara yayılan büyük bir reklam kampanyasıyla ulaşılabilir. Eleştirmenler tarafından hiç beğenilmeyen bir filmin bile, Tayland için çok büyük etkisi oldu.

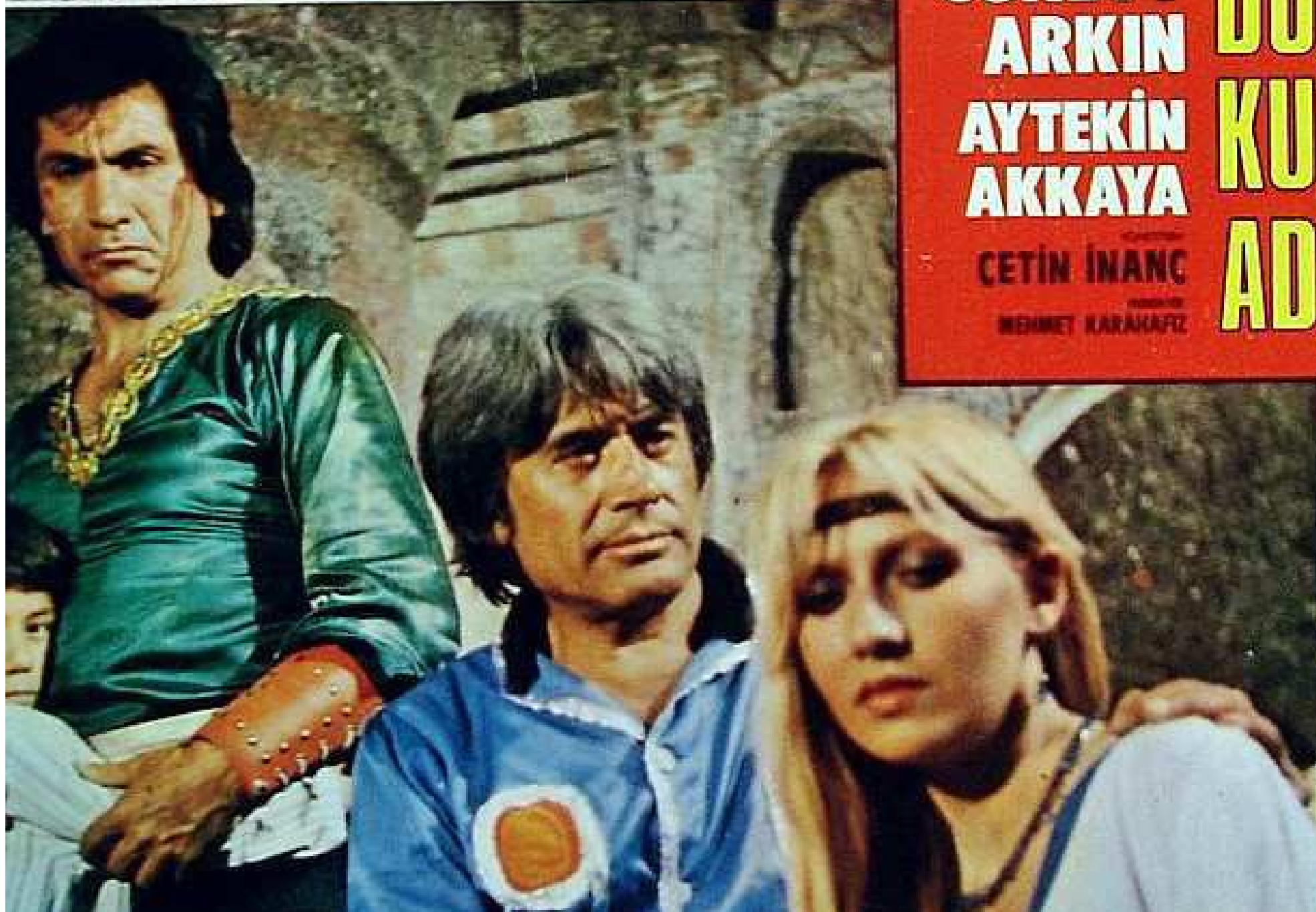
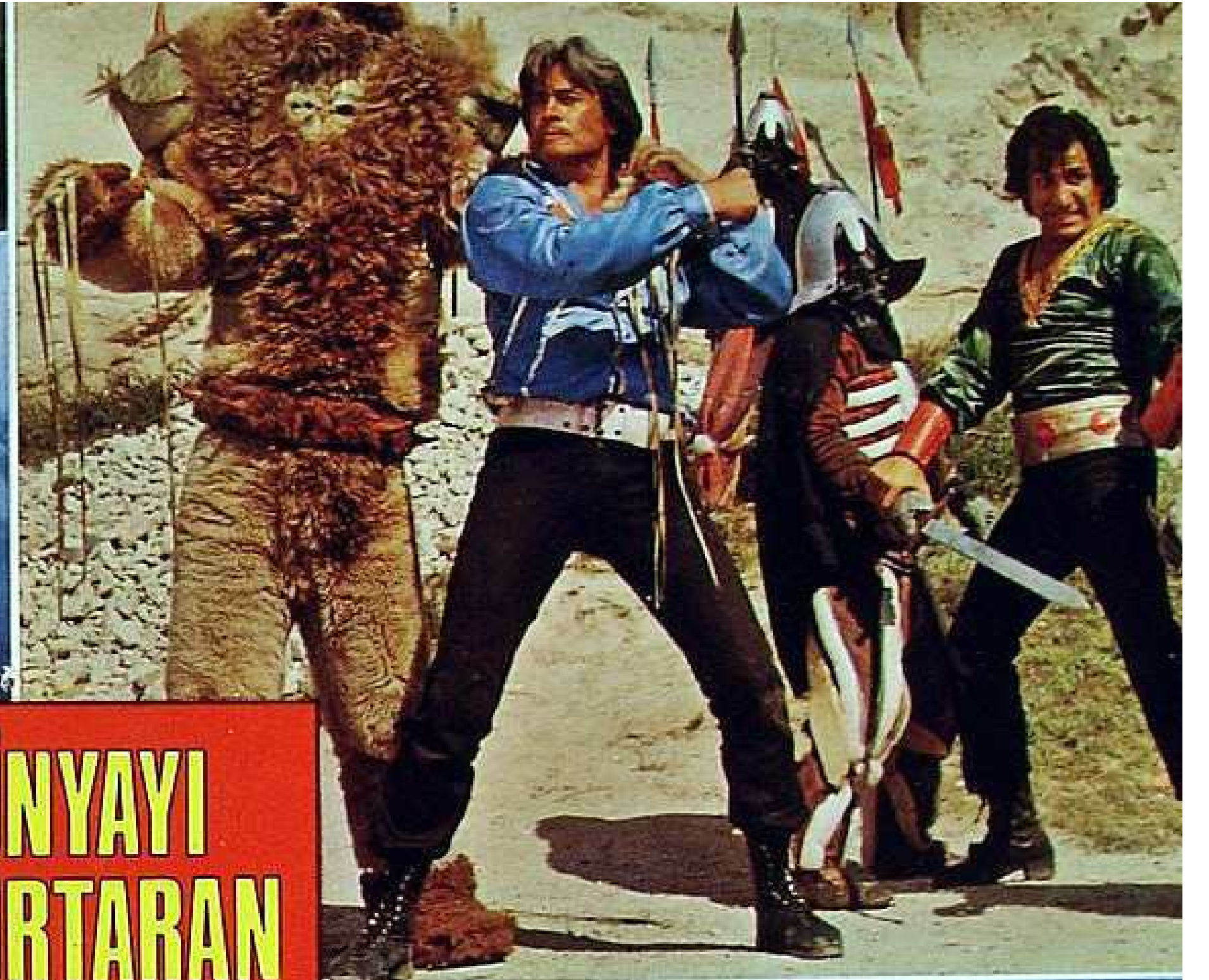
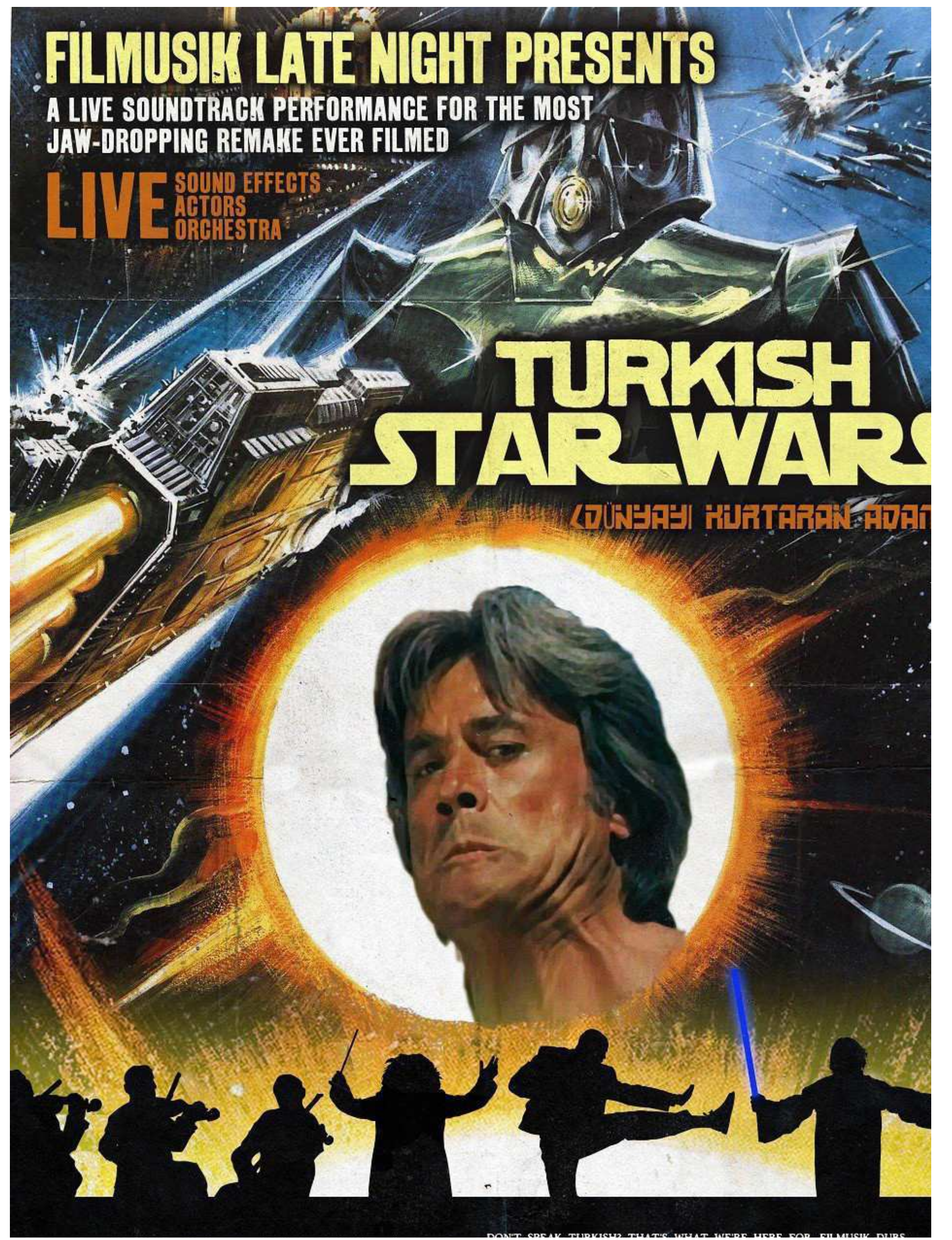

İki Film Tek Sahne: Kapadokya

Türkiye’de de pek çok film çekildi, bazıları istenen dalgalanmayı yarattı, bazıları sığ sularda etkisizleşti. Burada benim için kültürel etkisi çok önemli olan iki filme değinmek istiyorum. İlki, Euripides’in M.Ö 431’de yazdığı Medea trajedisini konu alan Pier Paolo Pasolini’nin 1969 yapımı filmi. Büyük çoğunluğu Kapadokya’da geçen bu filmin başrollerinde Yunan asıllı Maria Callas var. Tek bir nota şarkı söylemese bile, varlığı ile filme inanılmaz bir dolgunluk katmakta. Kapadokya ve özellikle Göreme açık hava müzesinde çekilen film vesilesiyle yerli ve yabancı basında pek çok haber çıktı. Hayatında Kapadokya’yı duymamış olanlar, bir anda gözlerini bu eşsiz coğrafyaya çevirdi. Pasolini, yöresel özellikleri ağır basmayan, yalın, “arkaik” bir bölge olduğu için filmine dekor olarak Göreme bölgesini seçtiğini belirtmişti. Ona göre mitolojik çağlardaki bir köyün havasını verebilecek tek coğrafya burasıydı. Köylülerimiz de bu filmin kalabalık figüran kadrosunu oluşturmuştu. Ülkemizde pek çok eşsiz bölge var ancak ne yazık ki filmcilere pek pazarlayamıyoruz. Belki de henüz bu zenginliğimizin farkına varamadık. Ama Kapadokya her zaman el altında olan nadide bir coğrafya.

İkinci örnek de Kapadokya'yla ilgili. Filmimiz bu defa yerli: Dünyayı Kurtaran Adam. 1982 yapımı kült film, dünya sinema camiasında "Türk Yıldız Savaşları" olarak da biliniyor. İki Türk uzay pilotunun ütöpik, trajikomik macerasının anlatıldığı film, baştan sona Kapadokya'da çekilmiş. Yönetmen Çetin İnanç filmin pek çok görüntüsünü özellikle Star Wars'dan araklamış. Filmi izlerken gülme, ağlama veya hayret krizine girebilirsiniz. Ancak, belki biliyorsunuz, bu film bir kült mertebesinde. Pek çok seyahatim esnasında uğradığım çizgi roman dükkânlarında, Türk olduğumu öğrenince, bana hemen bu efsanevi filmi sorarlar. Bir kopyasını yollamam için yalvaranları bilirim. Yakın bir zamanda, ABD'deki Neon Harbor Entertainment şirketinden Ed Glaser, filmin 35 mm'lik orijinal bir kopyasını Türkiye'nin kuzeybatısında bulunduğunu duyurdu. Daha önce Rambo'nun Türk yapımı taklidini de İngilizce altyazıyla DVD olarak piyasaya süren Ed Glaser, şimdi 35 mm'lik orijinalini kullanarak Dünyayı Kurtaran Adam'ı "restore etmekle" meşgul.

**CÜNEYT
ARKIN
AYTEKİN
AKKAYA**
YÖNETMEN
CETİN İNANÇ
MÜZİK
MEHMET KARAHAFİZ

**DÜNYAYI
KURTARAN
ADAM**

TRİ
KİMYA TİCARİYAT

Varda Köprüsü - Osmaniye

Skyfall - 2012

Belki Bir Gün...

Filmler pek çok reklam kampanyasından daha fazla etki ve iz bırakabiliyor. Ama ne yazık ki Türkiye üstüne düşeni hakkıyla yapamıyor. Oysa James Bond'un son bölümlerinden biri olan Skyfall'da Türkiye çok az gösterilse bile oldukça fazla ses getirdi. Osmaniye'deki Varda Köprüsü, İstanbul'un dışında bir köprü olarak lanse edilmiş olsa bile yurt içinden ve dışından bu köprüye çok fazla ilgi olduğunu söyleyebiliriz.

Elbette Türkiye bu konuda öksüz değil ama yeterli de değil. Bizlerin böyle reklamlara ihtiyacı var. Zira bu bölgeler, güzergâhlar ellerimizin altında. Bunu pazarlamak kalıyor sadece, o da zor olmasa gerek. Hele hele turizmin yerle bir olduğu bu dönemlerde filmciler ayrıca teşvik edilmeli. Bu çabanın meyvesini hemen yiyemeyebiliriz ama maya bir defa tuttu mu, gerisi çok kolay.

Akıllı filmler, akıllı senaryolar ve muhteşem mekânlar. Belki bir gün... ■

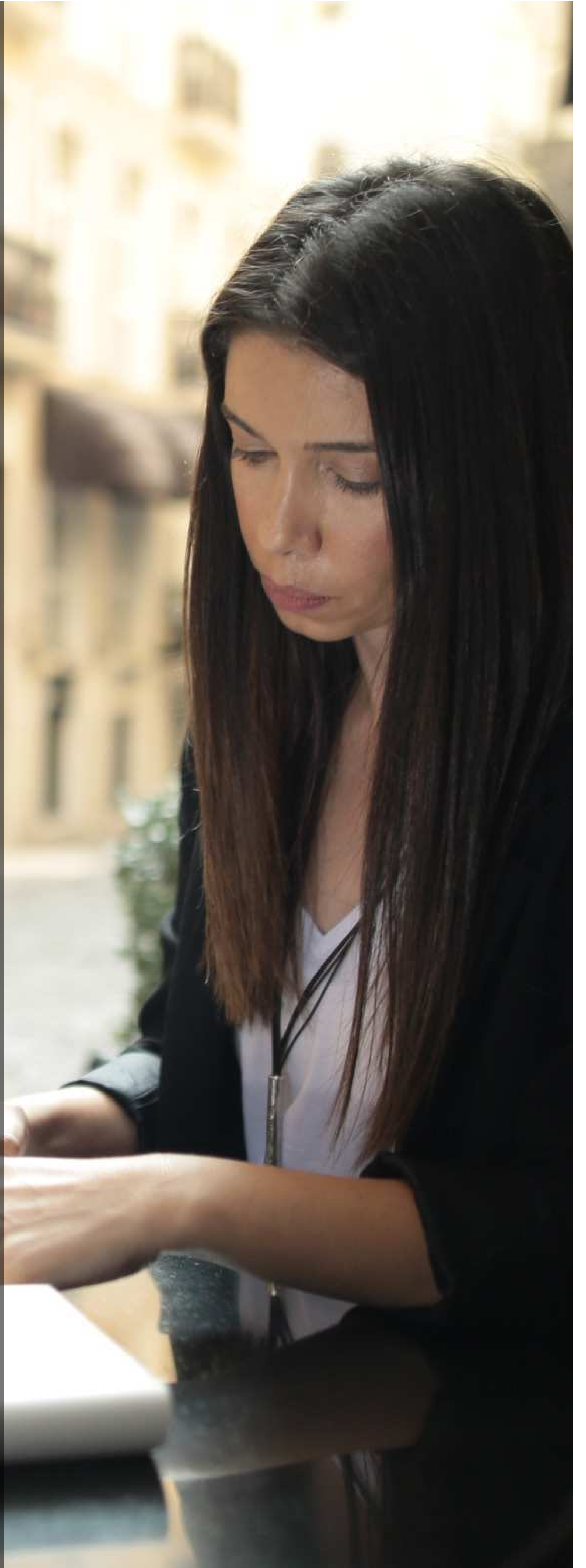
Film lokasyonları hakkında daha fazla bilgi edinmek için:
<http://www.movie-locations.com>

İSTANBUL'UN EDEBİYAT HARİTASI

Yazı & Fotoğraflar:
Merve Damcı

İstanbul sadece tarihi ve jeopolitik konumu ile dünyanın çekim merkezi olmakla kalmadı; zaman içinde edebiyatçıları ve sanatçıları besleyen, ilham verici kentlerden birine dönüştü. Bu ay, usta şair ve yazarların ölümsüzleşen eserlerinin izinde, derin soluklu bir yolculuğa çıkacağız. Boğazın iki yakasında edebiyat tarihine iz bırakan isimlerin, edebiyatın başkentini nasıl tasvir ettiklerine ve geride bıraktıkları edebi mirasa tanıklık edeceğiz.

Edebiyat tarihimize katkıda bulunmuş sanatçılar çok geniş bir coğrafyada, farklı kentlerde yaşamış, ilham aldıkları şeyleri fikirleriyle birleştirip kurgulamış ve kağıda dökmüşler. Konu edindikleri yerler de çoğunlukla yaşadıkları şehirler ve mekanlar olmuş. Nazım Hikmet'in, "İki şey var ancak ölümle unutulur; anamızın yüzüyle şehrimizin yüzü" sözleri, bunu çok güzel ifade eder. Edebiyat tarihimizde de gecesi ayrı, gündüzü ayrı güzel İstanbul, önemli bir "karakter" olarak öne çıkar. Biz de, İZ'in yüzlerinden gazeteci-yazar Bedia Ceylan Güzelce ile edebiyattaki İstanbul'un ve İstanbul'un edebiyat haritasının peşine düştük.

Tevfik Fikret'in Evi

Yolculuğun ilk durağı, hikayelerin, şiirlerin ortaya çıktığı, hatta yaşandığı yerlerden biri olan Tevfik Fikret'in evi oldu. Edebiyatta yenileşmenin önünü açan, ilk kez hikaye anlatım tekniğiyle şiir yazan ve resim altına şiir yazma geleneğini başlatan Fikret'in İstanbul'a bakışı, kendinden sonraki Meşrutiyet ve ilk Cumhuriyet dönemlerinde de edebiyatçılarımızı etkilemişti. "Edebiyat-ı Cedide" yani "Yeni Edebiyat" akımının lideri olan Fikret'in, her bir santimetrekaresini kendi elleriyle çizdiği el emeği göz nuru evi, bugün müze olarak ziyarete açık.

Orhan Kemal Müzesi

Bir şehrin hikayesine vakıf olabilmek için sadece ana caddelerinde değil, dar sokaklarında da gezinmek gerekir. O dar sokaklarda gezinmek içinse biraz küçülmek, sadeleşmek lazım. Tıpkı edebiyatta olduğu gibi... Ne kadar sadeleşirseniz, kelimeleri ne kadar tasarruflu kullanırsanız, o kadar usta bir yazara dönüşürsünüz.

Gerek karakterleri, gerekse seçtiği konular itibarıyla, toplumcu gerçekçi bir anlayışı benimseyen Orhan Kemal, Türk edebiyatının karakterini belirleyen en büyük yazarlardan bir tanesiydi. Orhan Kemal'a ait özel eşyalar ve yazarın hayatındaki dönüm noktalarına dair ipuçları, Cihangir'deki Orhan Kemal Müzesi'nde sergileniyor. Yoksulluğun, sınıfsal farklılığın, umudun ve dahası yaşama sevincinin yazarı olan Orhan Kemal'in, aralarında Hanım'ın Çiftliği ve Gurbet Kuşları gibi başyapıtların da bulunduğu eserleri, bugün hâlâ en çok okunan kitaplar arasında... Yolunuz düşerse, yazarın oğlu Işık Öğütçü'nin emekleriyle yaşatılan bu müzeyi görmeyi ihmal etmeyin. Hatta bunun için yolunuzun Cihangir'e düşmesini beklemeyin.

Sahaf Kùltürü

İstanbul'un en köklü ilçelerinden olan Beyoğlu, değişen zamana ve koşullara ayak uydurmaya çalışırken, kültürel işlevini yitirmemek için direniyor. Eskiden birçok kitapçının, sinemanın ve tiyatrun bulunduğu ilçede, geçmişe dair dokulara rastlamak her geçen gün daha da zorlaşıyor. Okurların kitapla olan ilişkisini dinç tutmaya çalışan sahaflarsa, Türkiye'nin entelektüel birikimini korumak için modernizme var güçleriyle meydan okuyor. Biz de İstanbul'un Edebiyat Haritası'nda mutlaka yer alması gereken bu noktalardan birini, Semerkant'ı ziyaret ettik; sahibi Kemal Koçak'tan kitabevinin hikayesini ve müdavimlerin kimler olduğunu dinledik.

Dünyanın en güzel şehirlerinden biri olan İstanbul hakkında şüphesiz sayısız roman, hikaye ve şiir yazıldı. Bu kitapların bazıları da, Türk polisiye romancılığının en beğenilen ismi Ahmet Ümit'in kaleminden döküldü. Günümüz İstanbul'u ile yakın İstanbul tarihini hikayelerinde anlatan Ümit ile Beyoğlu'nun arka sokaklarında dolaşan Bedia Ceylan Güzelce, yazara İstanbul'u bir edebiyatçı gözüyle nereye konumlandığını, şehrin değişen kültürel, sosyolojik ve politik yüzünü sordu.

Pera Palas'ta Zaman Yolculuğu

Bugüne kadar hem yerli hem yabancı birçok yazar, şehir ve insanları ile ilişki kurdu, edebiyat tarihine eşsiz katkılarda bulundu. Bu yazılara konu olan unutulmaz mekanlardan biri de kuşkusuz Pera Palas'tı. Burada 124 yıllık bir tarihe tanık olurken, değerli yazarlarımızdan İnci Aral'a İstanbul'un yazarların üzerindeki etkisini sorduk. Dünyaca ünlü isimlere ev sahipliği yapan bu otelin, kentin karanlığını aydınlatan ilk ve tek bina olmasının yanında, ilk elektrikli asansöre de evsahipliği yaptığını öğrendiğimizde, kendimizi o zamanın ruhuna ayak uydurmaktan alıkoyamadık.

Büyük kentlerin gölgesinde kalan sıkışık mekanlar, yazarların kendilerine özgü ifade biçimlerini de etkiliyor. Sıradan hayatlarımız içinde, farkında olmadan özgürlük kavramını nasıl kaybettiğimizi ve modernleşmeyle beraber aile kültürünün ve temel değerlerimizin nasıl değiştiğini gözlemlemek zor değil. Belgesel çekimleri sırasında, bu dönüşümü, çağdaş Türk edebiyatının taze kanlarından çocuk kitapları yazarı ve gazeteci Burcu Aktaş'tan dinleme fırsatı bulduk.

Söz konusu İstanbul olduğu zaman, başımızı ne tarafa çevirsek anlatacak bir hikayeye rastlarız. Tarihi binaların arasında kalmış daracık sokaklar, İstanbul'a dair birçok hazineyi saklayan birer küçük kasadır adeta...

İstanbul'un Edebiyat Haritası'nda olmazsa olmaz duraklardan biri olan Süleymaniye'de ise, Yahya Kemal Beyatlı'yı o meşhur dizeleriyle anmamak olmazdı:

“Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede
Bir mehâbetli sabah oldu Süleymâniye'de
Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati,
Dokuz asrında bütün halkı, bütün memleketi
Yer yer aksettiriyor mavileşen manzaradan,
Kalkıyor tozlu zaman perdesi her an aradan.”

Her dönemin hatıralarını içinde saklayan İstanbul, sanatçıların sözcüklerine güç katmaya devam ediyor.

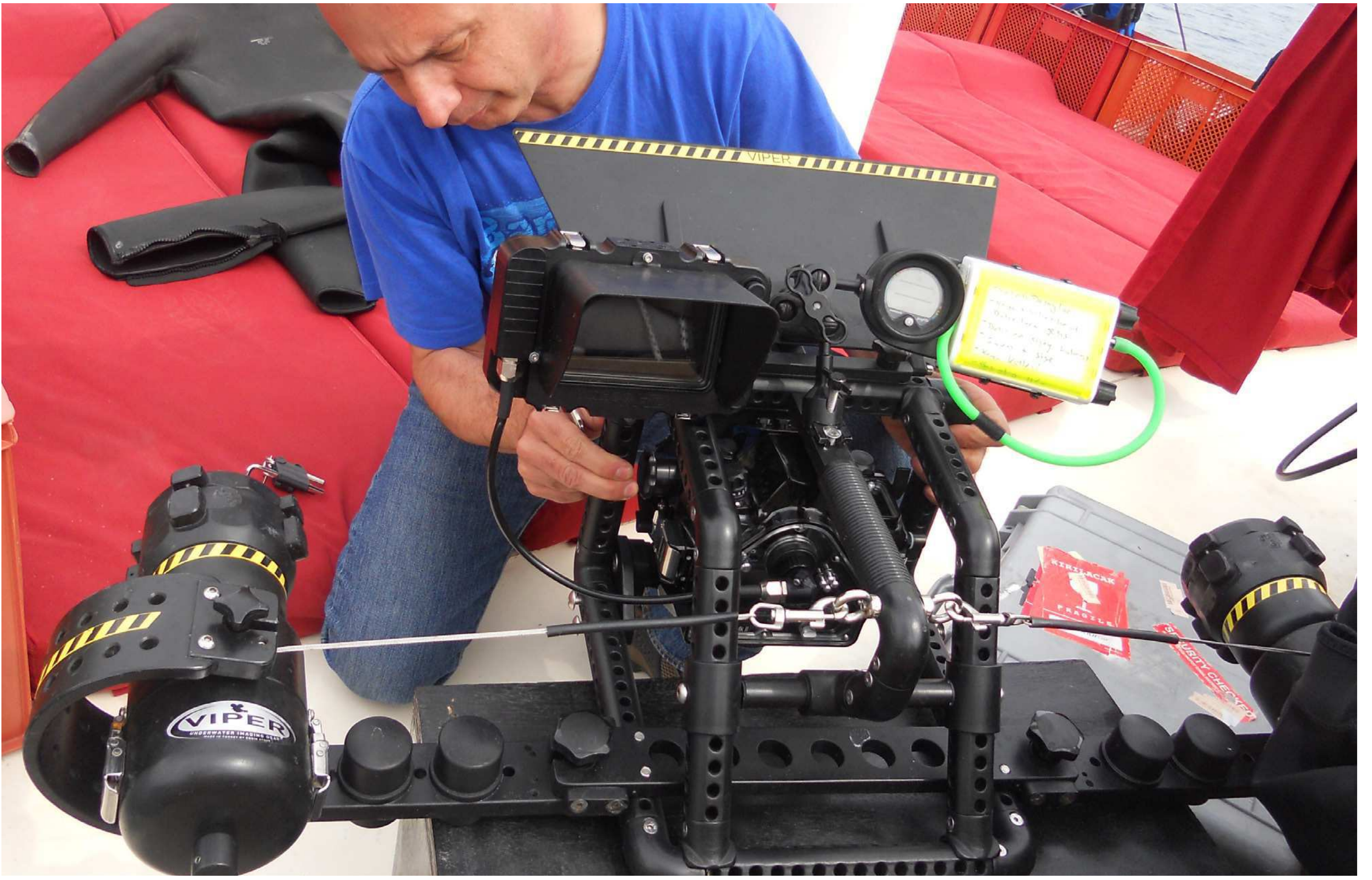
Edebiyat Haritası'nda karşımıza çıkan her duraksa, İZ'de ekrana geliyor. Siz de edebiyat haritamızı takip edin, İstanbul'u bir de satırlarını izinden gezin! ■

A full-page underwater photograph with a blue tint. In the upper right, a diver is visible, illuminated by a bright light. In the lower left, a human skull lies on the sandy seabed. A large, dark, oval-shaped object, possibly a piece of wreckage, is visible in the background.

SUALTINI GÖRÜNTÜLEMEK

Yazı ve Fotoğraflar:
Engin Aygün

Dünya yüzeyinin dörtte üçü sularla kaplıdır. Bu durum, sualtından görüntü almaya çalışan dalıcılara çok geniş bir çalışma alanı sunar. Su, havadan çok daha yoğun olduğundan, buradaki kurallar karadakinine göre çok farklı ve katıdır. Derinlere inildikçe atmosferik basınç kendini şiddetli bir biçimde hissettirir, ışık azalmaya, renkler kaybolmaya başlar. Bu ortamdan faydalanmak istiyorsak buraya uyumlu olmayı öğrenmemiz, kullanacağımız teknolojiyi de buraya adapte etmemiz gerekir.

Sualtında görüntü almak için öncelikle kameralarımızı sudan ve derinlerdeki ezici basınçtan korumamız gerekir. Genel ismi “housing” olan ve çoğunlukla alüminyumdan imal edilen sualtı kabinleri, her kamera için özel bir yöntemle üretilir. Bu kabinlerin içine monte edilen kameraların tüm kontrol butonlarına sualtında ulaşmaya yarayan mekanizmalar bulunur. Tabii ki sualtını görebilecekleri bir adet de ön camları vardır.

Dijital teknolojinin gelişmesiyle, sualtı görüntülemesi ülkemizde hızlı bir şekilde ilerlemiş ve dünya standartlarını yakalamıştır. Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrilmiş olmasının yanında, iç bölgelerde de dalış yapılabilecek sayısız göl, akarsu ve mağara bulunur. Aslında bu kadar çok seçenek karşısında sualtı belgeselcisinin neredeyse sınırsız konu zenginliği vardır. Sularımız bölgelerine göre farklılık gösterirken, sualtı canlıları da çok çeşitlidir. Sualtında irili ufaklı pek çok canlı biyologlar tarafından incelenmeyi ve görüntülenmeyi bekler.

belN İZ’de iki sualtı belgesel kuşağı var; bunlar birbirlerinden konu ve görsel olarak çok farklı. “Sudaki İzler” çoğunlukla ilginç hikayeleri olan ve deniz savaşlarında batmış gemileri, maceralı yolculukları denizin dibinde sonlanan gizemli batıkları inceler ve kimliklerini ortaya çıkarmaya çalışır. “Sualtı Kaşifleri” ise tatlı su kaynaklarını ve mağaraları keşfeder.

Her ikisinin de çalıştığı ortam sualtı olsa da, çekimlerin planlaması, dalışlar, görüntüleme teknikleri, ışıklandırma farklılıklar gösterir. Batıklar belki de sualtındaki en dramatik görüntüleri bize sunar. Özellikle derinlerde neredeyse yüz yıl önce batmış gemiler eşsiz birer sualtı müzesidir. Derin sulardaki batıkları görüntülerken, tüplerden solunan hava çoğunlukla helyum karışımı özel bir gazdır. Yüksek basınçlarda oluşan derinlik sarhoşluğunu absorbe eden bu karışım, sualtı kameramanının çok daha emniyetli bir ortamda çalışmasını ve zihninin açık olmasını sağlar.

Batık gemiler, yaklaşık 150 metre boyları ile sualtında kısıtlı görüş ve karanlık yüzünden belirgin gözükmezler. Mümkün olduğunca geniş açılı lensler ile batığa yaklaşarak su katmanını azaltmak, ayrıca güçlü sualtı ışıklandırmaları ile derinlerde kaybolan renkleri ortaya çıkararak mümkün olan en iyi görüntüyü almak gerekir. Bu derinliklerde zaman ve kullandığımız hava çok kısıtlıdır. Ortalama 50-60 metre derinlikteki bir batığı görüntülerken dip zamanımız 15-20 dakika ile sınırlı olduğundan çekimlerimizden en fazla 7-8 dakikalık iyi görüntü çıkarabiliriz. Bu da aynı derinliklere defalarca dalış yapmak demektir.

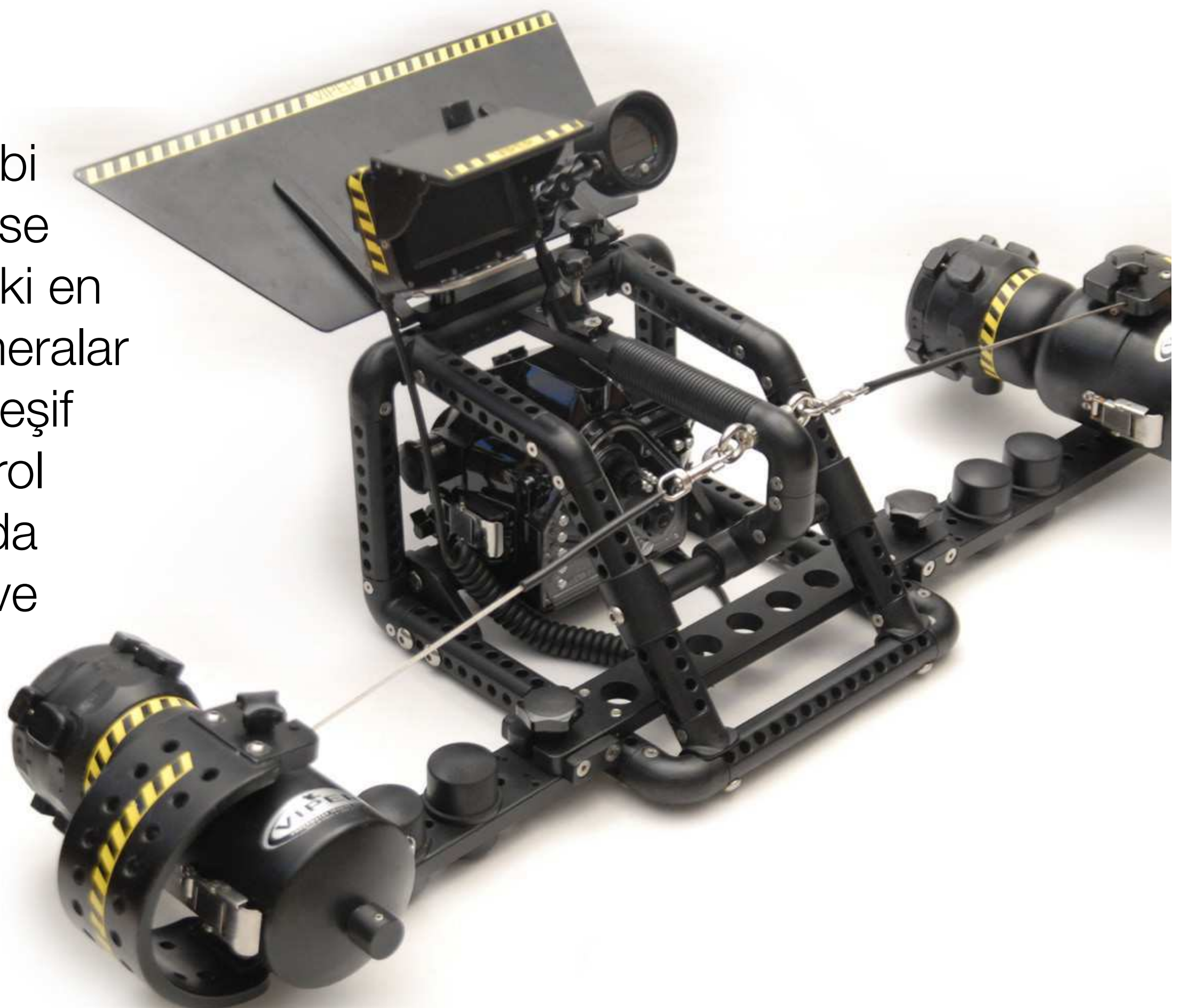

Bu çekimlerin iyi olması için dalışların ve sualtı sahnelerinin aynı paralellikte planlanması gerekir. Bu belgesellerin bazı bölümlerinde, zorlu alanlar vardır. Büyük gemi batıkları ya da yüzlerce metre uzunluğunda sualtı mağaraları, yorucu ve uzun yüzmeleri gerektirir; bunun üstüne güçlü dip akıntılarını da eklerseniz, çekimlerin zorluğu en üst düzeye çıkacaktır. Bu ortamlarda daha rahat ve yüksek performanslı sonuçlar elde etmek için özel yapım araçlar da üretmekteyiz.

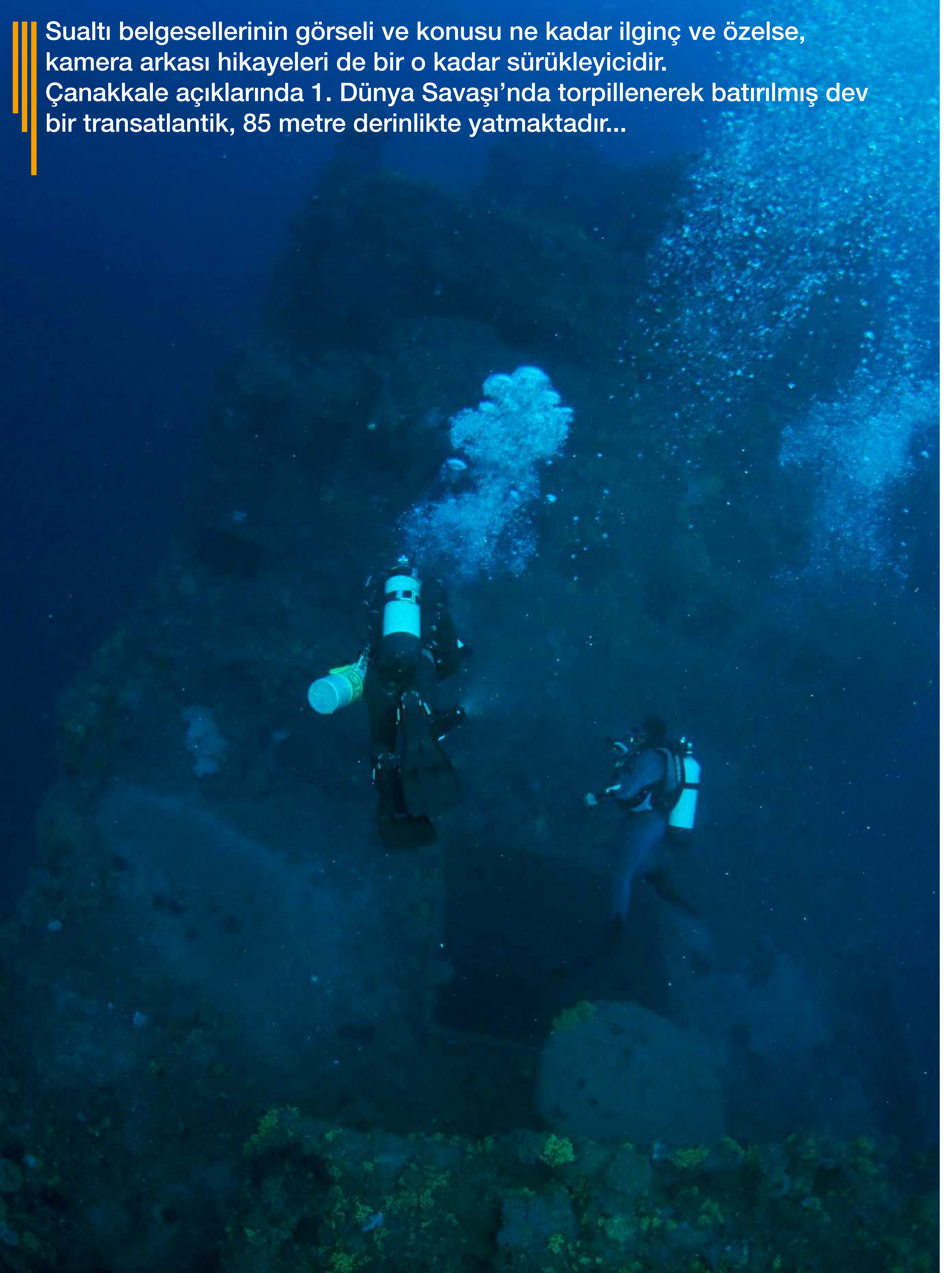

Bunlardan belki de en önemlisi “Scooter kamera”dır. Büyük pervaneli, akülü sualtı motosikleti de denen bu aracın ön bölümü, motorlu bir kamera kafasından oluşur. Sualtı kamerası bu kafaya bağlanır ve pan-tilt kontrolleri elektrikli olarak dalıcı tarafından kontrol edilir. Tüm bu sistemi sualtında iyi bir şekilde kullanmak uzun eğitimler gerektiren bir süreçtir. Kameraman öncelikle kadraj, netlik, ışık gibi ayarları yaparken sahneyi seçer ve scooter ile seyir mesafesi ve konumunu belirler. Bunları yaparken sualtındaki dengeyi bu motor ile kurması, sabitlemesi, batık veya mağara arasındaki mesafeyi de kontrol etmesi gerekir.

Yüzeyden bakıldığında derin suların dibi gözükmez ve buraya ilk defa dalınacak ise ön bilgi ve keşif gerekebilir. Bu durumdaki en önemli yardımcı sistemlerimiz kablo kameralar ve robot kameralardır. Bu sistemler ön keşif için en önemli araçlardır. Yüzeyden kontrol edilen bu motorlu kameralar derin sularda bir dalıcıdan daha uzun süreler kalabilir ve dalıcının risklerini azaltır.

Sualtı belgesellerinin görseli ve konusu ne kadar ilginç ve özelse, kamera arkası hikayeleri de bir o kadar sürükleyicidir. Çanakkale açıklarında 1. Dünya Savaşı'nda torpillenerek batırılmış dev bir transatlantik, 85 metre derinlikte yatmaktadır...

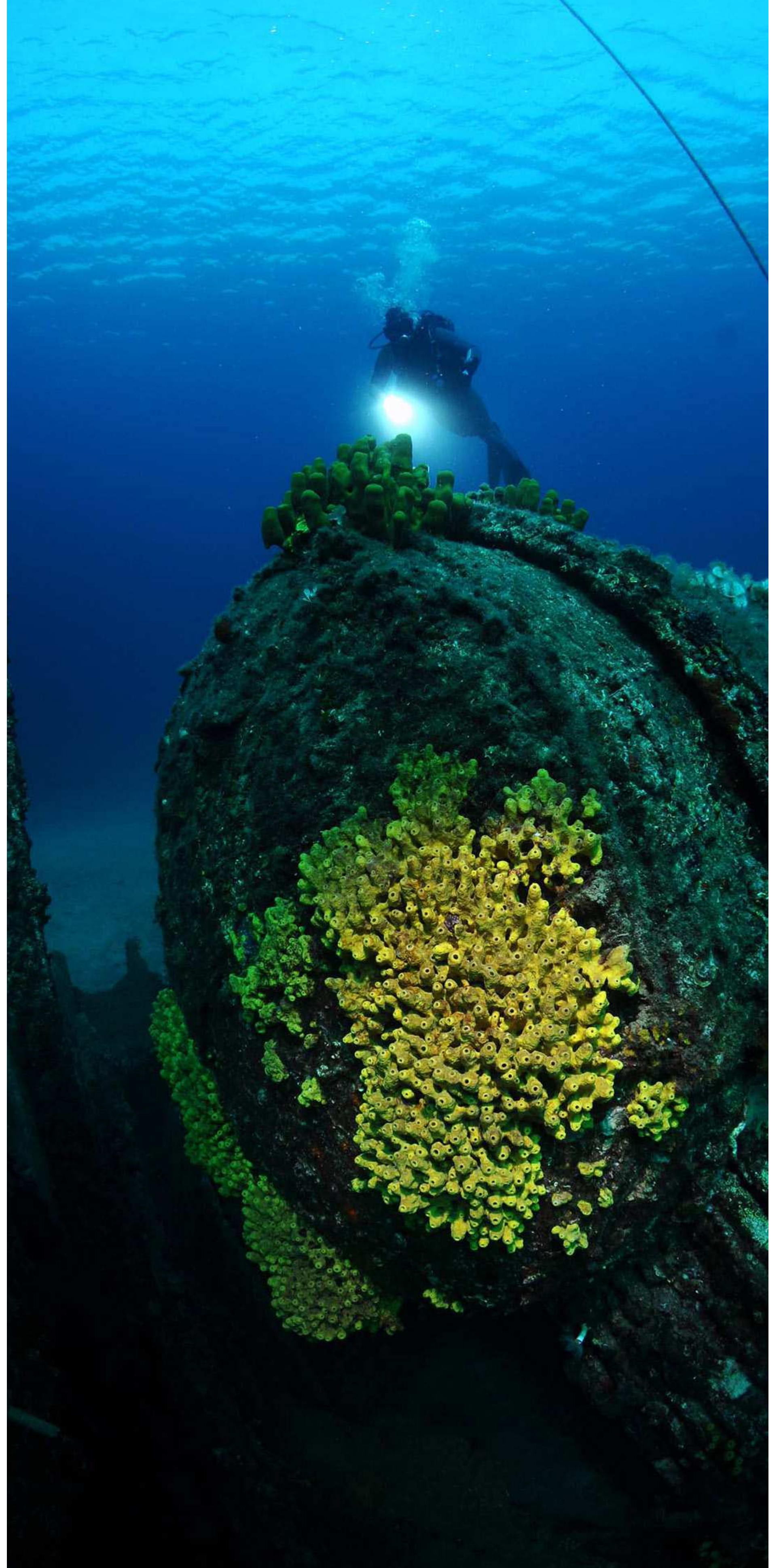
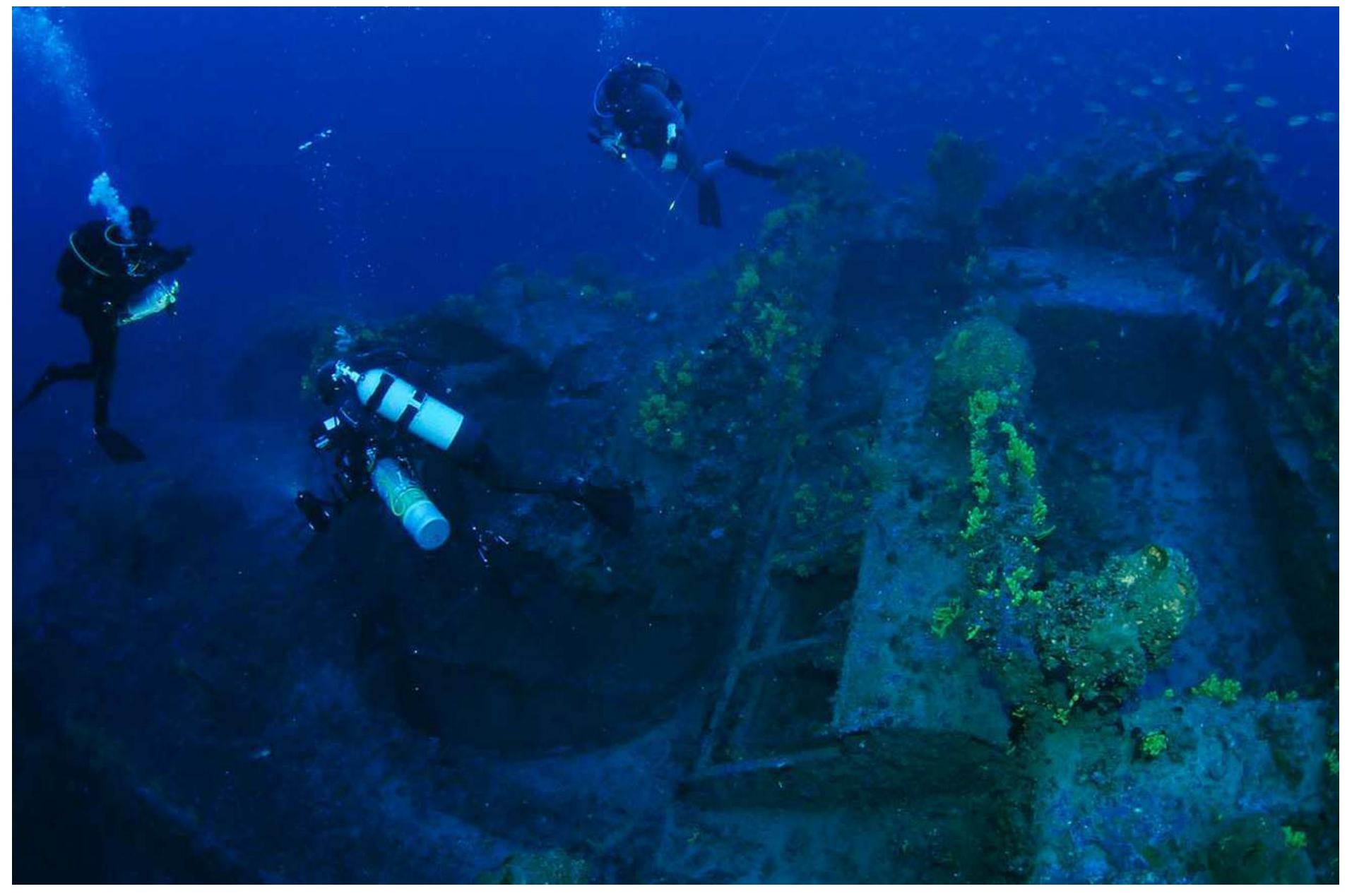

Bir Çekim Hikayesi

“Carthage Batığı” için dalış ve çekim planları yapılmış, helyum karışımı soluma gazları tüplere basılmıştır. Beklenmedik yüzey ve dip akıntıları, yüzeyden geçen dev yük gemileri bu çekimleri oldukça zorlar. Ancak bunları aştıktan sonra batığa ulaşabilme olasılığı vardır. 85 metre aşağıya doğru düşüşe geçerken, koyu mavi derinlikler dibe yaklaştıkça koyu gri olur ve alacakaranlık içinden gemi gözükmeye başlar. Bu kadar derin inişler bazen hedefi kaçırıp batığın uzağına düşme ile de sonuçlanabilmektedir. Bu yüzden batığa doğru iniş için mutlaka kalın bir ip indirilmesi gerekir. Batık çok uzun olduğundan, çekim planları yapılmış alana denk gelmek ilk etapta şanstır. Çünkü o derinlikte, planlanan çekim bölgesine 15-20 metre yüzmek bile, solunan havadan, kısıtlı dip zamanı ve tabii ki çekim zamanından büyük ölçüde kaybetmek demektir. Yine de şanslı sayılırız; çünkü indiğimiz alan geminin baş üstü.

Hemen yakındaki yaşam mahali, kaptan köşkü ve dev baca boşlukları çekim planımız dahilinde. Derin suların karanlık bölgeleri aslında yapay ışıklarımızın etkilerinin en belirgin hissedildiği alanlardır. Burada günışığı son derece zayıf olduğundan, batık üzerindeki zengin sünger ve canlı çeşitliliği tüm gerçek renkleri ile göz önüne çıkar.

Carthage batığı derin sularda olduğundan ve daha önce buraya dalınmadığından, diğer batıklara göre daha sağlam ve gizemli bir batıktır. Bu belgeselde batığın sadece çok az bir bölümü gezilmiş ve keşfedilmiştir. Toplam iki dalışta, bu derinlikte, baştaki yaşam mahalinin az bölümü, kaptan köşkü ve bacanın olduğu alanlar görüntülenebilmiştir. Transatlantiğin sadece dışında gezinirseniz, bu alan 1/10 civarında iken geminin kamara ve salonlarını görüntülemek için kaç çekim dalışı yapılması gerekir; onu da siz tahmin edin... ■

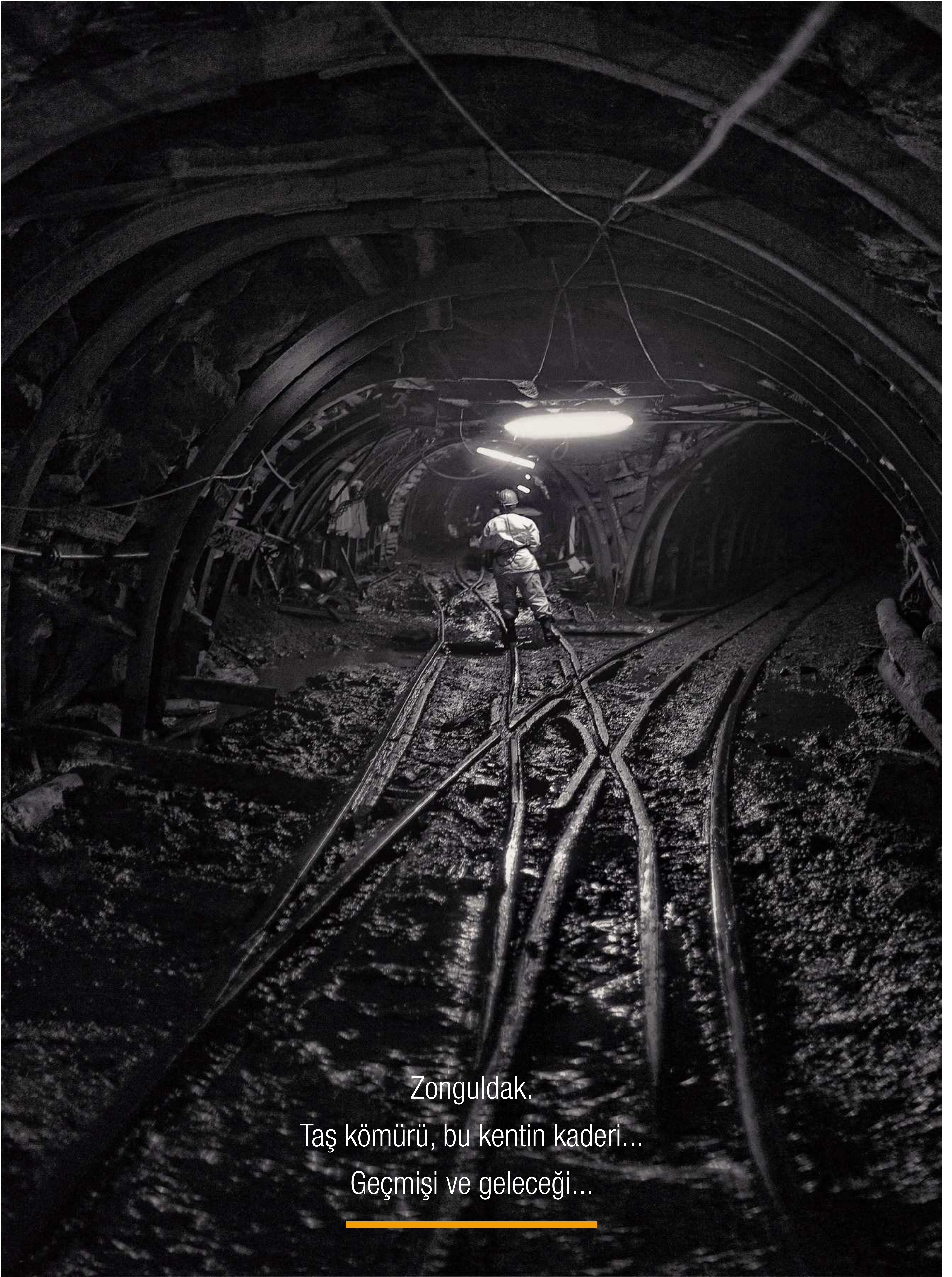

YÜZ KARASI DEĞİL EKMEN PARASI

Yazı: Banu Acar, Azade Aslan

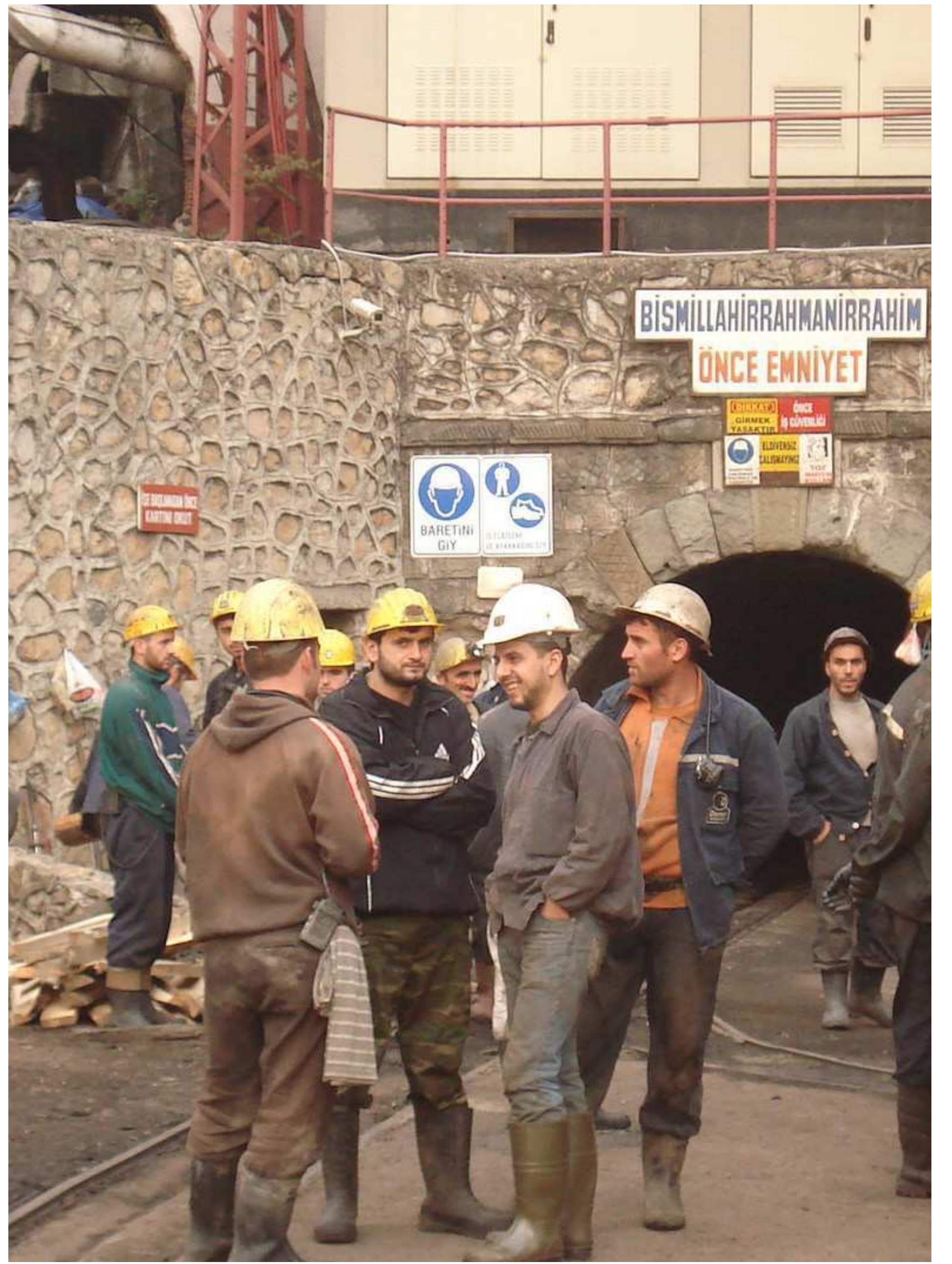
Fotoğraflar: Banu Acar – Aydın Kapancı

Zonguldak.
Taş kömürü, bu kentin kaderi...
Geçmişi ve geleceği...

Koynunda sakladığı cevher fark edilmeden önce, Zonguldak Çaycuma bucağına bağlı küçük bir mahalleydi. Ama 1829 yılında, Uzun Mehmet tarafından bulunduğu kabul edilen taşkömürü, bu küçük yerleşimin kaderini değiştirdi. 1848’de madenlerin işletmeye açılmasıyla Zonguldak ilçe merkezi oldu. Cumhuriyet’in ilanından sonra vilayet ilan edilen ilk yer yine Zonguldak’tı. Kent, 1937’de Kardemir, 1948’de Çatalağzı Termik Santrali, 1961’de de Erdemir’in kurulmasıyla, ülke sanayisinin kalbi oldu. Bunu hızlı bir şehirleşme izledi. Sürekli göç alan şehirde, dik yamaçlara konutlar yapıldı. Kara elmas, aynı yüzyıl içinde, unutulmuş bir sahil kasabasını, sanayinin lokomotifi ve emeğin başkenti yaptı.

Kömürün altın değerinde olduğu parlak yıllar, kente de altın çağını yaşatmıştı. Ama kara elmas tahtından inince, Zonguldak da gözden düştü. Yükselişi de düşüşü de hızlı yaşamış şehirde, dünden bugüne değişmeyen tek şey var: O da kömür; yani bu kentin değişmeyen alinyazısı. 10 yıl, 20 yıl, 50 yıl önce olduğu gibi..

Kara Tünelin Ucunda

Zonguldaklı madencilerin hayatını konu alan “Yüz Karası Değil Ekmek Parası” belgeselimizi, 2011 yılının Kasım ayında çekmiştik. O tarihten bugüne, yüzlerce madencimizi kaybettik.

Madencilik, yüzyıllardır en zor ve en tehlikeli mesleklerin başında geliyor. Çok yoğun bir beden gücü ve sabır gerektiren bu işte, dikkatsizliğin ya da tedbirsizliğin bedeli insan hayatıyla ödenebiliyor. Bunun için madencilikte, emniyet ve iş güvenliği diğer mesleklere oranla çok daha fazla önem kazanmakta.

İlk çekime giderken, tam da bu sebeple bir korku vardı üzerimizde... Sürekli grizu patlamaları ve göçüklerle haber olan maden ocaklarına inecek olmamız, bu korkunun başlıca sebebiydi ve yersiz de değildi.

Zonguldak, ülkemizin kömür üretiminde baş rolü üstleniyor. Biz de Zonguldak madenlerinde çalışarak ekmek parasını kazanan binlerce emekçiden ulaşabildiklerimizin duygularına tercüman olmak üzere düşmüştük yollara. O karanlık tünellerde geçen hayatlara ışık tutabilecek olmamız, bir yandan da heyecanlandırıyordu bizi.

Zonguldak bizi eşsiz doğası, coşkulu denizi, dağlarına çökmüş kömür dumanı ve kokusuyla karşıladı. Sonbaharın müthiş renk cümbüşü içindeki dağlara hayran kaldık önce. Kömür kokusunu duyduğumuzda ise, bir an çocukluğumuza geri döndük. Ne çok zaman geçmişti sobaları kaldıralı, kaloriferli hayata başlayalı... Unutmuştuk kömürün kokusunu.

İlk günümüz, Zonguldak'ı gezip neler çekebileceğimize dair keşif yapmakla geçti. Ertesi sabah ise, madenciler gün doğumuyla beraber yollara düşerken biz de çekimlerimize başladık. Mühendislerinden tertiplerini alan madencilerle ocağa indiğimizde, başka bir hayata geçtik sanki. Yer altında madencilerle çekim yaptığımız sürece, ışksız ve havasız çalışmanın ne denli zor olduğunu yaşayarak gördük.

4 gün boyunca madene girip her gün yaklaşık 3-4 saat o ortamda çalışınca, ocaktan çıkan her kömür parçasının üzerinde onlarca işçinin alinteri olduğunu, kömüre neden kara elmas dendiğini bir kez daha anlamıştık.

150 yılı aşkın tarihi boyunca, Türkiye sanayisini kurmak ve geliştirmek uğruna, Zonguldak Havzası madenlerinde 5000'den fazla maden işçisi can verdi. On binlerce madenci sakat kaldı, 100 binlercesi meslek hastalıklarından dolayı hayatını kaybetti... Uzun yıllar boyunca en temel insan haklarından bile mahrum çalışan işçiler, unutulmaz bir hak mücadelesi verdikleri 90'lı yıllara kadar sömürünün bedelini hayatlarıyla ödediler.

Zonguldak, Türkiye’de sanayi işçisiyle ilk tanışan illerden biriydi. Maden işçileri, 100 yıla yakın bir süre yabancı ve özel işletmelerin sömürüsüne maruz kalmıştı. 1940-94 arasındaki devletleştirme dönemine kadar işçinin hiçbir hakkı, hukuku yoktu. Bu dönemde sendikalaşma, birtakım hakları da beraberinde getirdi. Ancak havzadan gelen kaza haberleri arttıkça, öfke de çığ gibi büyüyordu. Ve 30 Kasım 1990 günü, 48 bin işçinin katılımıyla Zonguldak’ta ilk yasal grev başladı. Madenciler gündemin bir numaralı maddesi ve sendikal hareketin lokomotifini olmuştur.

Grev, yılların ezilmişliğinin tepkisi, birikimiydi. Ve grizu gibi bir anda patladı. İnsanca çalışmak, insanca yaşamak hedefiyle dalga dalga büyüyen direniş, karanlığa tutulan bir fener oldu. 4-8 Ocak 1991 tarihlerinde, on binlerin katıldığı büyük Ankara yürüyüşü, direnişin doruk noktasıydı. Koca bir kent ayaklanmış yürüyordu. Barikatlar, polisler, askerler aşıldı. Yeraltında ezilenler yeryüzüne seslendi... Ve Ankara’ya varıldığında, sadece madenciler değil, memurlar ve diğer çalışanlar da sosyal hak kazanımları elde ettiler.

O zaman yapılan grevle kazanılan sosyal haklara karşın, bugün ne yazık ki madencilerin birçoğunun kaçak maden ocaklarında, yönetmelikleri hiçe sayan özel işletmelerde yaşamlarını yitirdikleri haberini almaya devam ediyoruz.

Belgesel için görüştüğümüz madencilerin kimi göçük altında kalıp ölümden dönmüştü ve yaşadığına şükrediyordu, kimi felç olup hayatını yatağa bağlı sürdürdüğü halde hayatta olduğuna seviniyordu.

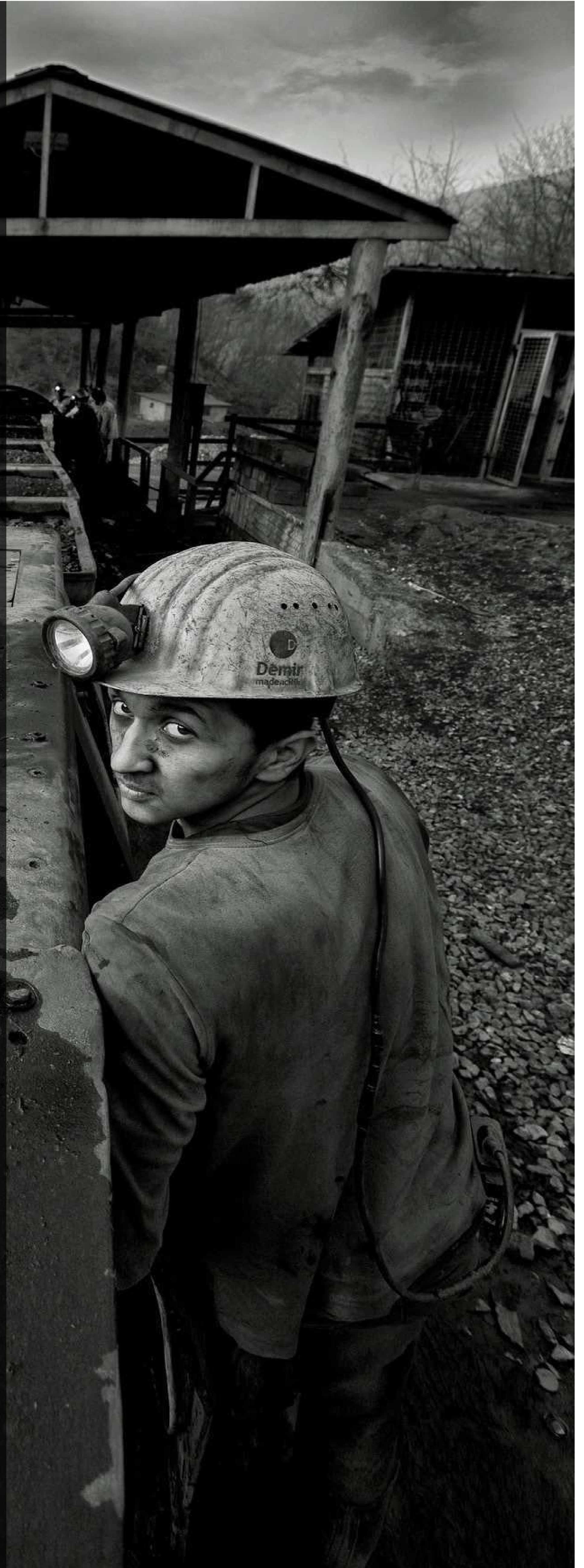
Her sabah evden aileleriyle helalleşerek çıktıklarını, belki akşam hiç dönemeyeceklerini biliyorlardı. Ama ölüm tehlikesinden korksalar da hayatlarını bir şekilde sürdürmek zorundalardı. Ve bu şehirde yapabilecekleri tek iş buydu.

Onlar, günde sekiz saatlerini yerin metrelerce altında, ışısız ve havasız geçiren cesur, çalışkan yürekler... Onların çalışma şartlarını görüp de onların önlerinde eğilmemek, o insanlara şapka çıkarmamak mümkün değil.

Bugüne dek kaybettiğimiz tüm madencilerimizi, “Yüz Karası Değil Ekmek Parası” belgeselimizle saygıyla anıyor, tüm madencilerin yasalara uygun şekilde, insanca çalışacağı ve verdikleri emeğin karşılığını fazlasıyla alacakları günlerin yakın olduğunu umuyoruz.

Siyah akar Zonguldak'ın deresi
Yüz karası değil kömür karası
Böyle kazanılır ekmek parası

Orhan Veli

Zonguldaklı Bir Fotoğrafçının Gözünden Madenciler

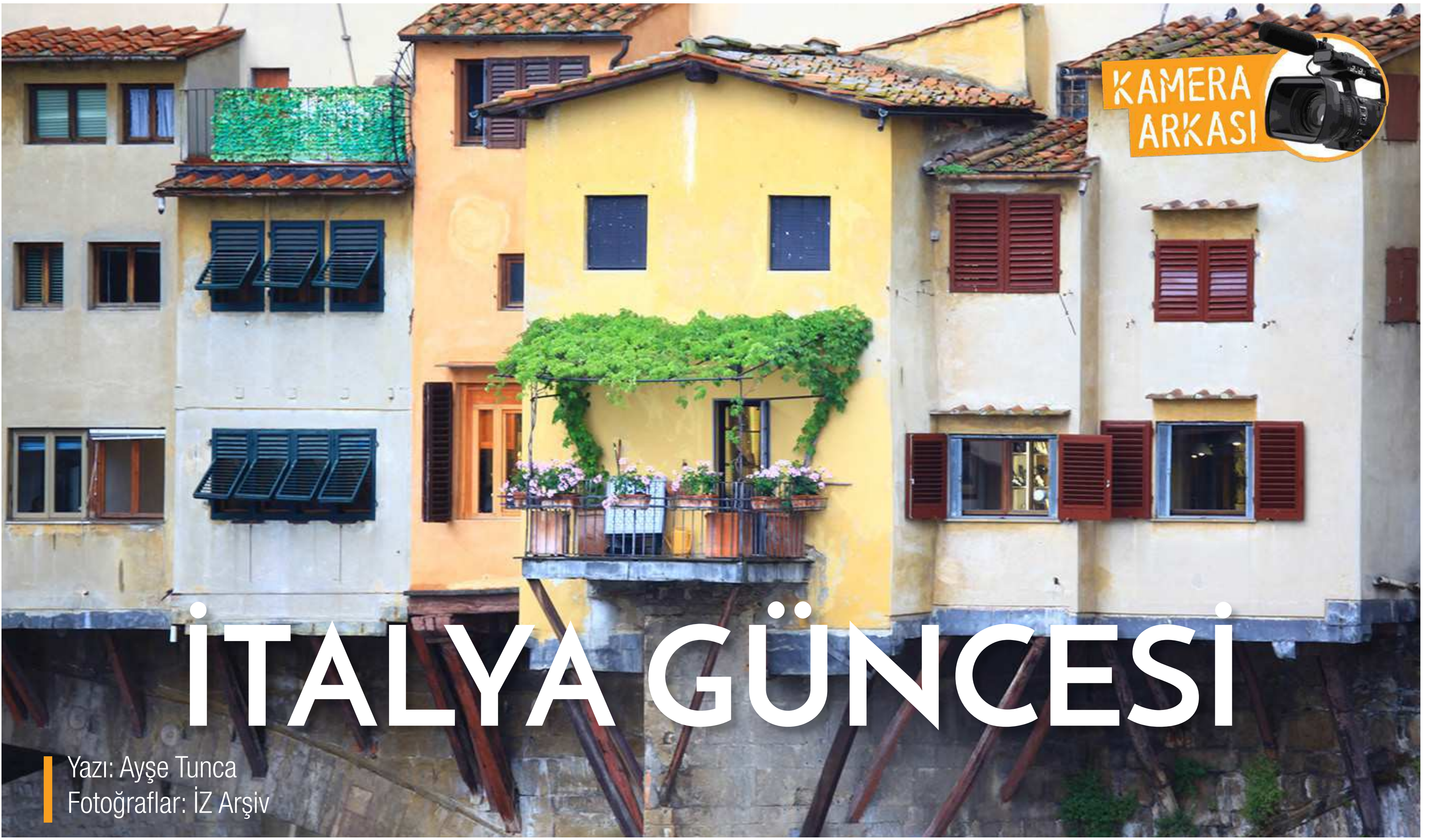
2011 yılında Zonguldaklı madencilerin yaşamını konu edindiğimiz “Yüz Karası Değil Ekmek Parası” belgeselimiz, objektifimizi madenlere çevirdiğimiz tek proje değildi. 2013 yılında da “İki Göz Bir Şehir” kuşağımız için Wilco Van Herpen ile Zonguldaklı fotoğrafçı Şafak Tortu’yu konu edinmiştik. Bir Zonguldaklı olarak, ekmeğini yer altından kazanan hemşehrilerini fotoğraflayan Şafak Tortu, madende çalışmayı şöyle anlatıyor:

“Fotoğrafçılık, madencilik ile çok zor reaksiyona giren bir uğraştır, teknik bilgilerinizin ve ekipmanlarınızın birkaç kademe daha ileri seviyede olmasına ihtiyaç vardır. Daha sonra, madencinin ruhunu yansıtabileceğiniz ışık kaynağını bulma ve yönlendirme zorluğunu aşmanız gerekir.

Madene girdiğiniz ilk anlarda, madenciye göre “işiniz bitince çıkabilme” ayrıcalığının güvencesi hesaplıyorsanız; ‘Bu sefer olmazsa bir dahakine daha iyilerini çekerim’ tesellisini kafanızda kurmaya başladıysanız, maden size göre bir ortam değil demektir... Arayışlar yapmalısınız, olumsuz ortamı lehinize çevirecek ipuçları bulmalısınız. Heyecan olmayınca, madenci fotoğrafından çok madenci vesikalığı çekiliyor çünkü.

Yer altında makinamı madenciye çevirip onun çeşitli hallerini ve yüz ifadelerini fotoğraflarken, böyle bir imkanım olduğu için kendimce bir sevinç duymuşumdur hep. O karanlıktaki zenginliğin içerisinde makina ile boğuşarak doğru değerleri bulmak ise, iş bitiminde kendime ödülüm olmuştur.” ■

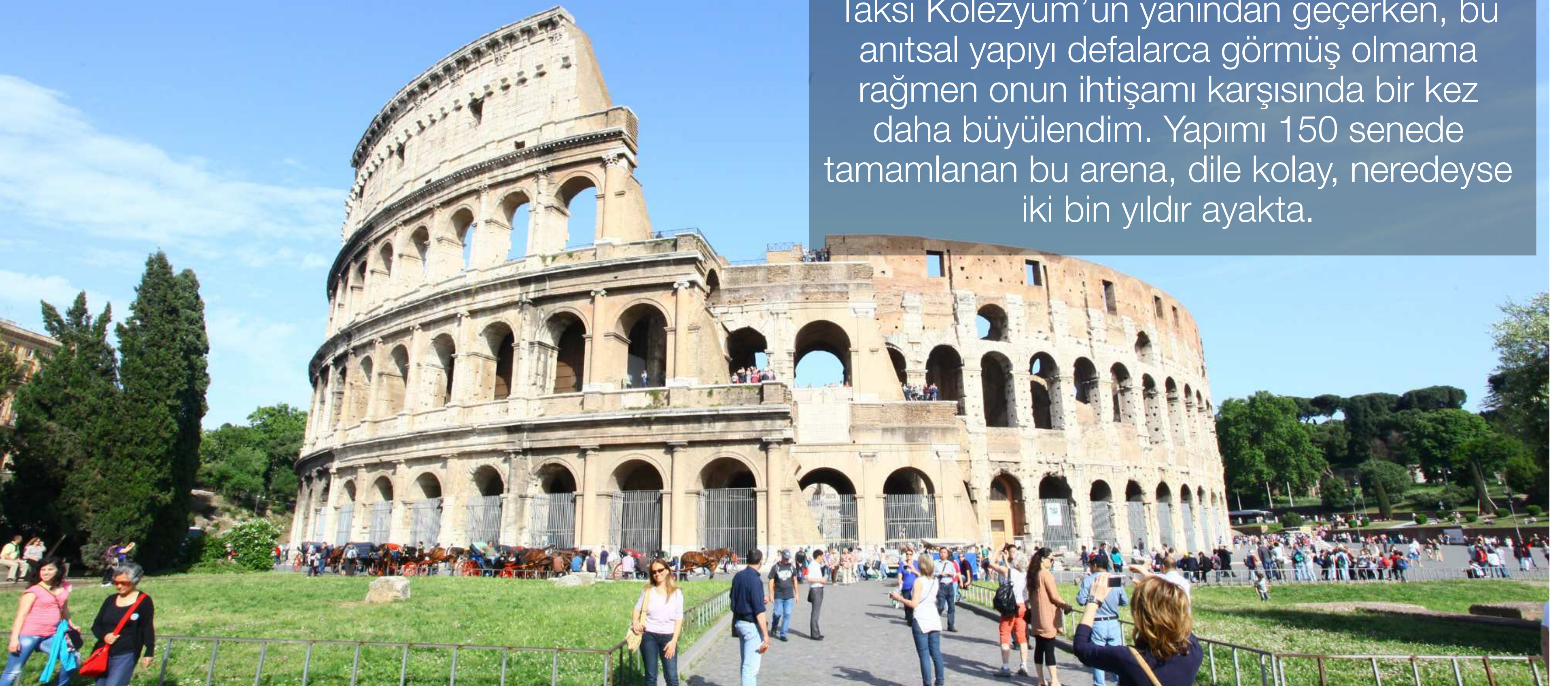
Coşkun Aral'ın Avrupa Notları için İtalya'da tarihin, kültürün ve birbirinden lezzetli yemeklerin içinden geçen bir yolculuk yaptık. Kameramıza yansıyanları belN İZ ekranında izleyeceksiniz; kamera arkası notlarımız içinse MERAK ET sayfalarına davetlisiniz.

Üniversiteden mezun olduktan sonra 1 senemi İtalya'da geçirdiğim için İtalya'nın benim hayatımda ayrı bir önemi var. Bu nedenle, Coşkun Aral'ın Avrupa Notları için yeniden bu ülkeyi ziyaret edecek olmak, üstelik bu seyahati Coşkun Aral ile birlikte yapma fırsatını yakalamak benim için büyük bir sürpriz oldu. Bu çekim seyahatinde peşinde olduğumuz konu, kültür koruma ve restorasyondur. Çekim heyecanının yanı sıra İtalya'ya geri dönecek olmanın verdiği mutlulukla çıktım yola.

Uçaktan iner inmez Türkiye'yi aratmayacak bir İtalyan karmaşası içinde bulduk kendimizi. Taksi şoförleri yolcu alabilmek için kendilerini adeta insanların önüne atıyorlardı. Bunca bağırış çağırış içinde kendimizi güzel bir kadın şoförün aracında bulduk. Belli ki konu trafik olunca, Avrupa Birliği düzenlemelerinin

İtalya'da çok büyük bir etkisi olmamıştı.

Kısa bir süre sonra otelimize vardık ve her zaman olduğu gibi eşyalarımızı yerleştirir yerleştirmeyi kendimizi dışarı attık. Coşkun Aral ile seyahat ediyorsanız, çektiğiniz belgeselin konusu ne olursa olsun, seyahatin temel konusu hep aynıdır: İyi yemek! Yolda hayallerini kurduğumuz İtalyan lezzetlerini tatmaya az kalmıştı. Sokakta karşılaştığımız boyacıların tavsiyesiyle, küçük bir "trattoria"ya girdik: Trattoria Morgana. Ufak aile işletmeleri olan ve "trattoria" denen bu lokantalarda, gerçek İtalyan lezzetlerinin tadına varmak mümkün. Dışarıdan oldukça sönük görünen bu ufak lokantada ev yapımı makarnalarımızı yiyip insanı havalara uçuran bir tiramisünün tadına baktıktan sonra çekim yapmaya hazırдық.

Kaldığımız otel Kolezyum'a çok yakındı. Taksi Kolezyum'un yanından geçerken, bu anıtsal yapıyı defalarca görmüş olmama rağmen onun ihtişamı karşısında bir kez daha büyülendim. Yapımı 150 senede tamamlanan bu arena, dile kolay, neredeyse iki bin yıldır ayakta.

Tarih + Kültür = Turizm

Belgesel çekimlerimiz için, eski bir İtalyan gazeteci olan Anna da bütün hafta bize eşlik etmek üzere ekibimize dâhil oldu. Özellikle yurt dışı çekimleri söz konusu olduğunda, konuya hakim bir yerel rehber bize aklımıza bile gelmeyecek kapılar açabiliyor.

İlk durağımız ICCROM; Kültürel Varlıkların Korunması ve Onarımı Araştırma Merkezi. Merkez, nehrin yakınında güzel bir mahallede. Hazır erken gitmişken herkes fotoğraf çekmeye dalıyor. Bu güzel yerde bir de kahve içelim derken, sokakta ICCROM müdürü Stefano de Caro ile karşılaşıyorum. Onu fotoğraflarından tanıdığım için hemen "Ciao!" deyip yanına gidiyorum. Çok sempatik biri, o da öğle yemeğinden dönüyor, hazırlanması için ona vakit veriyoruz. ICCROM'un çok uluslu ekibinden Senegalli bir çalışan yanımıza gelip Türkiye'den gelen bir stajyerlerinin olduğunu söyleyince, Esin de kahve için bize katılıyor.

Çekim öncesinde, arkeoloji öğrencisi Esin'le sohbet edip, ICCROM hakkında bilgi alıyoruz ve sözleştiğimiz saatte Bay Caro ile görüşmek üzere ICCROM'a gidiyoruz. Ziyaretimiz herkesi çok heyecanlandırmışa benziyor. Herkes çok sıcakkanlı ve yardımcı. Coşkun Aral ile Kolezyum'dan Sultanahmet'e uzanan hoş bir sohbete başlıyorlar.

Bu güzel görüşmenin ardından, güzel bir günbatımı manzarası yakalamak üzere İspanyol Merdivenleri'ne gidiyoruz ve İtalya gerçeğiyle yüzleşiyoruz. Tarihi eserler bu kadar iyi korununca, yemekler ve hava da bu kadar da güzel olunca, şehrin turist dolu olması kaçınılmaz. Sadece yabancı değil, bir o kadar da yerli turist var. Nereye kafanızı çevirseniz, gelin ve damat görebilirsiniz. Özellikle İtalya'nın kırsal kesimlerinde yaşayanlar için böyle yerlerde düğün fotoğrafı çektirmek sanırım oldukça ayrıcalıklı bir olay. Ne kadar kalabalık olursa olsun, merdivenlerde oturup insanları ve Roma'yı izleyerek az da olsa yorgunluk atmamak paha biçilmez.

Akşam yemeği zamanı! İnsan İtalya'da olunca, yanında Coşkun Aral da varsa, yemek vakitleri ayrı bir heyecan oluyor. Bu kez bir pizzacıya atıyoruz kendimizi. Garson, "Arkadaş!" diyerek Coşkun Aral'ın yanına geliyor. Yanınızda bir gezgin olunca, şaşırmıyorsunuz tabii buna. Coşkun Aral'ın menüye bakmasına izin vermiyor ve ona özel bir pizza servis ediyor. Yaklaşık bir sene önce, yine aynı restoranda yemek yemiş Coşkun Aral. Yorgunluktan tesadüfen oturduğumuz bu restoranda eski arkadaşıyla karşılaşması, bize özel bir servis sağlıyor. İlk gün, özellikle de yemek açısından oldukça şanslı geçiyor.

Biraz Sanat ve Biraz Daha Yemek

İkinci günkü ilk görüşmemiz, İrem İncedayı ile. Türk bir baba ve İtalyan bir annenin kızı olan İrem Hanım, babası gibi ressam olmayı seçmiş. İtalya'da doğup büyümüş ve bir İtalyan'la evlenmiş. İtalya'ya tamamen entegre olduğuna şüphe yok; ama burada yaşıyor olmasına rağmen, Türkçeye ve Türkiye'ye ilgisini hiç kaybetmemiş. Bu ilgiyi eserlerinde de görmek mümkün. İrem İncedayı'nın resimlerinde, İtalyan melekleri ve cami motifleri bir arada.

İrem Hanım'la stüdyosunda buluşuyoruz. Üniversite hocası ve bir sınıf arkadaşıyla paylaştığı stüdyoda bizi ağırlıyor. Bize tatlı ikramlar hazırlamış. İtalya'da hiçbir ikrama hayır diyemiyoruz. İrem Hanım öyle sempatik ki, sohbete biraz daha devam edersek, Roma'da tek bir çekim yapamadan günü bitirmek zorunda kalırız. Öğleden sonra tekrar Trevi Çeşmesi'nde buluşmak üzere sözleşip ayrılıyoruz.

Trevi Çeşmesi'ne geliyoruz; herkesin bildiği ismiyle Aşk Çeşmesi. Yoğun bir kalabalık var. Bırakın anons için uygun bir alan bulmayı, yürümekte bile zorlanıyoruz.

En sonunda güçlükle de olsa bir yer buluyoruz kendimize. Bu kadar çok turistin içinde, elbette Türkiye'den de gelmiş bir sürü kişi var. Coşkun Aral onlara iyi tatiller diledikten sonra, adettendir diye çeşmeye para atıyor.

Yine bol zeytinyağı ve mozarellalı bir öğle yemeğinden sonra, Roma'da dolaşmaya devam ediyoruz. Kolezyum, Pantheon, Venezia Meydanı; görülecek o kadar çok yer var ki... Binlerce yıllık bir tarih ve Avrupa'nın en eğlenceli başkentlerinden biri, bir arada var olmayı başarabiliyor. Batıya öykünmeyi sevmem; ama kültürümüzü ve tarihi eserlerimizi korumak adına, İtalya gibi bir ülke olmayı başarabilmeyi isterdim. Şehirler tarihleriyle var oluyor, tarihleriyle anlam kazanıyor. Deneyimlerin insanı şekillendirdiği gibi, tarihi yapılar da şehri şekillendiriyor.

Coşkun Aral ve yönetmenimiz Vedat Atasoy, Coşkun Aral'ın eski arkadaşı Roma Büyükelçisi Hakkı Akil ile akşam yemeğine davetliler. Sayın büyükelçi bütün ekibi davet etmiş olsa da, az zaman ve çekilmesi gereken çok yer var; bu sebeple maalesef yemeğe katılamıyoruz ve kameramanımız Barbaros ile birlikte çekimleri bitirir bitirmez soluğu otelin yakınındaki mükemmel trattoria'da alıyoruz.

Sakin Şehir

Toskana'ya doğru yola çıkıyoruz. İlk olarak Greve'ye ardından da Floransa'ya geçeceğiz. Güneşli Roma'yı ardımızda bırakıp, kuzeye, yağmura doğru ilerliyoruz. Hava kara bulutlarla doluyor. Bugün Greve'de yapmak istediklerimizden biri de şarap festivalini çekmek ama hava bu şekilde giderse oldukça zor olacak gibi.

Greve'ye varmamızla birlikte, yağmur damlaları da düşmeye başlıyor, sanki gelişimizi beklemiş. Greve Belediye Başkanı Alberto Bencista bizi meydanda karşılıyor.

Greve, "Citta Slow" yani Sakin Şehir akımının doğduğu yer. Sakin Şehir akımı, Slow Food (Sakin Yemek) hareketinden ortaya çıkmış bir kentler birliği. Küreselleşmenin şehirlerin dokusunu, sakinlerini ve yaşam tarzını standartlaştırmasını, yerel özelliklerini ortadan kaldırmasını engellemek için başlatılmış.

Gerçekten küçük bir kasaba olan Greve'nin eski fotoğraflarına baktığımızda, şehir merkezinin neredeyse hiç değişmediğini görüyoruz. Değişim her zaman kötü değildir; fakat en azından merkezlerin bu şekilde korunması bence çok anlamlı.

Başkan bize öyle güzel bir sofraya sunuyor ki yağmuru unutuyoruz. Bilindik pizza ve makarna ikilisi dışında bambaşka İtalyan lezzetleriyle dolu masamız. Ve elbette her yemekten sonraki kahve faslı... İtalya'da biz de biraz İtalyanlar gibi olduk sanırım, sofradan kalkmak çok güç geliyor.

Yağmur yüzünden festival alanına gelen yok. Stantlar boş. Şansımıza küsüp, yağmur altında da olsa çekimlerimize başlıyoruz; içimizde hep şimdi duracak ümidi var. Buraya en son altı sene önce Eylül ayında yine bir şarap festivaline gelmişim. Güneşli ve rengarenk bir gündü. Bugün de aynısını ekipteki herkesin görüp yaşamasını istemişim ama doğayı kontrol edebilmek mümkün değil.

Müze Kent Floransa

Akşamüstü Floransa'ya doğru yola çıkıyoruz. Gerçekten de heyecanlıyım. Floransa'ya gitmeyeli dört sene oldu. Floransa'ya ilk defa gelen kameramanımız Barbaros'un hayranlık dolu sözlerini duyunca sanki şehri ben kurmuşum gibi gururlanıyorum. Floransa benim için dünyanın en güzel şehri...

Burada birlikte okuduğum arkadaşlarım ülkelerine döndü ama öğretmenlerim hâlâ burada. Floransa'da kaldığımız oteli de belgesel dersi hocam Paolo'nun eşi Kathrin ayarladı. Odanın balkonuna çıktığınızda, Brunelleschi'nin görkemli yapıtı, Floransa'nın simgesi Duomo'yla burun buruna geliyorsunuz. Bir fotoğraf çekip dünyanın dört bir yanına dağılmış arkadaşlarıma gönderiyorum.

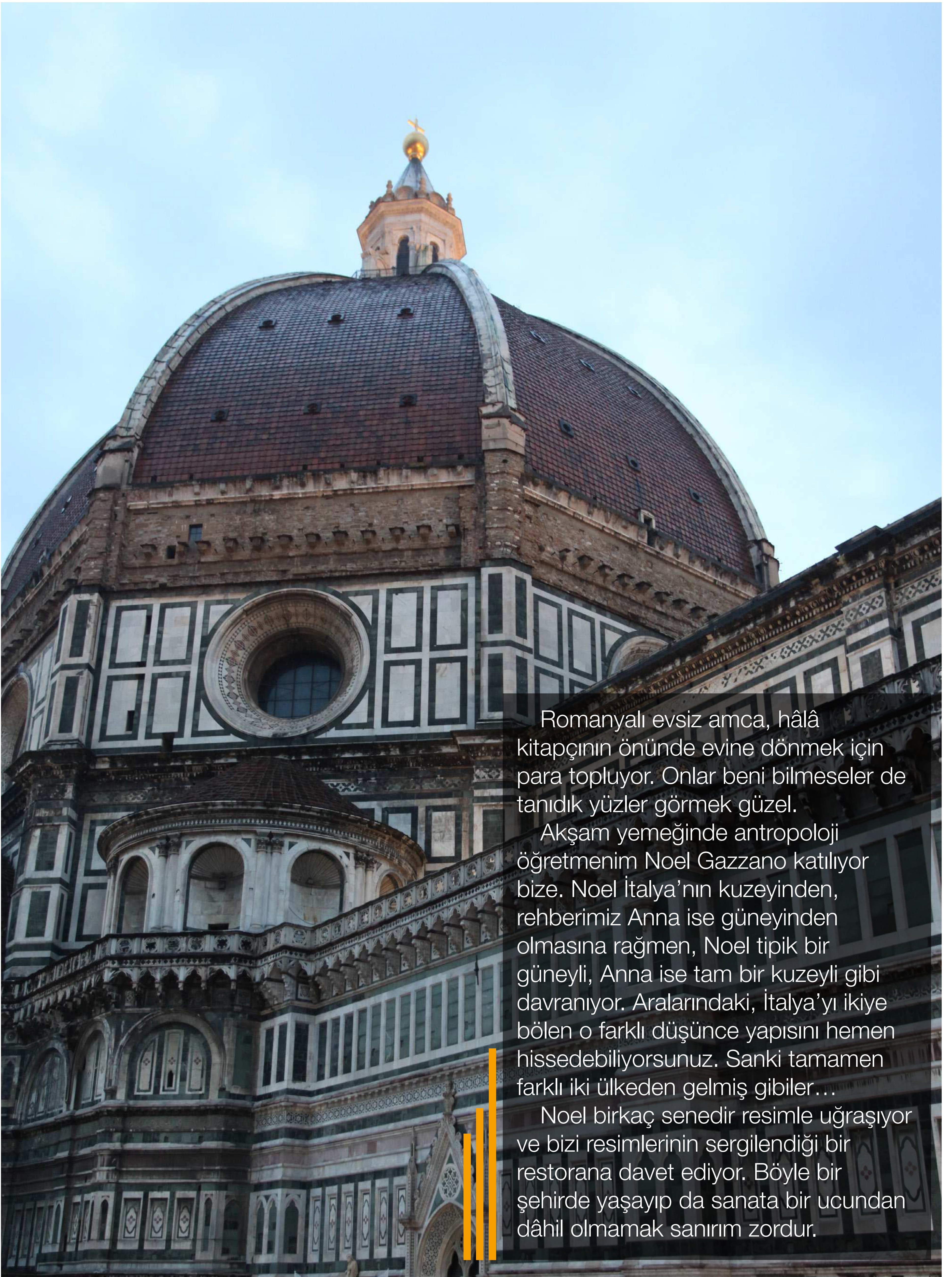
Floransa da Roma kadar kalabalık. Bir sürü öğrenci grubu var. Çocuklar adeta bir açık hava müzesi olan şehirdeki heykellere ve

yapılara ilgi ve merakla bakıyorlar. Trafik çoğu yerde engellenmiş. Zaten çok büyük olmayan bu şehirde bir yerden bir yere arabayla gitmek çok daha fazla vakit alıyor.

Floransa'da devam eden bir restorasyon çalışması mutlaka vardır. Bu kez de Uffizi Müzesi'nin bir cephesi kaplanmış. Manzarayı engellediği için üzülüyorum ama bu çalışmalar sürekli yapılmasa bu binaların yüzyıllarca ayakta durması da imkânsız olurdu. Diğer yandan buradaki çalışmalar öyle düzenli ki, ne dışarıdan çirkin görünüyor ne de turistlerin ziyaretini engelliyor. Hep bir kaos olarak anlatılan İtalya'da, konu sanat olunca ayrı bir özenin gösterilmesi gerçekten de güzel.

Yine bir sürü gelin ve damat var çevrede. İtalya'da evlenen soluğu tarihi şehir merkezlerinde alıyor sanırım. Bu sefer bir de Polonyalı çift görüyoruz. Bir sürü Polonyalı genç, yeni evlenmiş çifti ortalarına almış, şarkılar söyleyip dans ediyorlar.

Romanyalı evsiz amca, hâlâ kitapçının önünde evine dönmek için para topluyor. Onlar beni bilmeseler de tanıdık yüzler görmek güzel.

Akşam yemeğinde antropoloji öğretmenim Noel Gazzano katılıyor bize. Noel İtalya'nın kuzeyinden, rehberimiz Anna ise güneyinden olmasına rağmen, Noel tipik bir güneyli, Anna ise tam bir kuzeyli gibi davranıyor. Aralarındaki, İtalya'yı ikiye bölen o farklı düşünce yapısını hemen hissedebiliyorsunuz. Sanki tamamen farklı iki ülkeden gelmiş gibiler...

Noel birkaç senedir resimle uğraşıyor ve bizi resimlerinin sergilendiği bir restorana davet ediyor. Böyle bir şehirde yaşayıp da sanata bir ucundan dâhil olmamak sanırım zordur.

İtalya'ya Veda

Son gün, sonunda Floransa'da güneşli bir güne uyanıyoruz! Ayaklarım ıslanmadan şehrin tadını doyasıya çıkarabilirim.

Önce, 1534 yılında inşa edilmiş Fortezza da Basso'ya gideceğiz. Restorasyon konusunda dünya çapında bir lider olan İtalya Kültürel Miras Bakanlığı'na bağlı Opificio Delle Pietre Dure Sanat Eserlerini Koruma ve Restorasyon Merkezi'nde, Vasari'nin "İsa'nın Son Akşam Yemeği" gibi eserlerin restorasyon çalışmalarını izleyeceğiz.

Duomo'nun hemen yanındaki caddeyi kapatmışlar. Yoldaki taşlar, Floransa'nın diğer kısımlarındaki zeminle aynı hale getiriliyor. Çok ince bir çalışma var. Aklımıza İstiklal Caddesi'nde iki senede bir yenilenip yine kırılan, yağmurlu günlerde üstünüze başınıza sular fışkırtan taşlar geliyor. Floransa'nın taşları kaç yüz yıldır değişmemiştir bilmiyorum; ama yeni yapılanların da uzun yıllar bozulmadan

kalacağına şüphe yok. Bu şehirde sadece heykellere, kiliselere değil, her taşa, her binaya önem veriliyor.

Fortezza da Basso'da bizi güleryüzlü bir ekip karşılıyor. Andrea Santacesaria eşliğinde restorasyon çalışmalarını izlemeye başlıyoruz.

Bu güzel şehir, tarihinde iki büyük sel görmüş. Müzelerdeki resimler, kitaplar, binalar her şey zarar görmüş. Dünyanın dört bir yanından ve İtalya'nın diğer şehirlerinden gelen ve "Çamur Melekleri" diye adlandırılan insanlar, hep birlikte bu afetin yaralarını sarmak için çalışmışlar.

Bugün OPD'de izlediğimiz restorasyonlardan bazıları, 1966'da Santa Croce Kilisesi'nde selden zarar görmüş eserler. Bu resimleri bu kadar yakından görüp özenli çalışmalara şahit olmak gerçekten etkileyici. Kurum her yıl sadece beş öğrenci alıyor ve bu beş öğrenci, beş yıl süren uzun bir eğitimden geçiyor.

OPD'den çıktıktan sonra meydanlarda dolaşmaya devam ediyoruz. Ve günbatımını çekmek üzere Piazzale Michelangelo'ya çıkıyoruz. Buradan bütün şehri tüm güzelliğiyle görmeniz mümkün. Biz çekim yaparken, bir sürü turist de günbatımının getireceği, Rönesans tablolarında gördüğümüz cennetten kopma ışıkları görmek için bekliyor.

Daha sonra Noel ve eşi ile buluşmak üzere resimlerinin sergilendiği restorana gidiyoruz. Devasa bir masada İtalya'daki son akşam yemeğimizi yiyoruz. Noel'in hiçbir eğitim almadan içinden gelen bir yetenekle çizdiğini söylediği ve ırkçılığa karşı bir seri olan eserleri eşliğinde hoş ve keyifli bir yemek yiyoruz.

Ponte Vecchio'dan geçip Floransa'ya veda eden bir yürüyüş sonrası, dönüş yolculuğuna hazırlanmak üzere otele geçiyoruz. Floransa'dan ayrılmak her zaman üzücü ama muhakkak geri döneceğimi bildiğim için bir veda olarak görmüyorum bu gidişi. ■

İZCİ SÖZÜ

İZ İZLEYİCİLERİ
PAYLAŞIYOR...

dergi@sarkuteri.com.tr

TANRILARIN ŞEHİRİ

ATİNA

Yazı ve Fotoğraflar:
Bahar Paykoç

Burası Atina...
Zeus'un kızı Athena'nın şehri. Komşumuzun başkenti.
İstanbul'dan uçakla sadece 1 saat 10 dakika uzaklıkta.
Bir bakışta "Aynı biz!", bir bakışta "Eh onlar Avrupalı"...

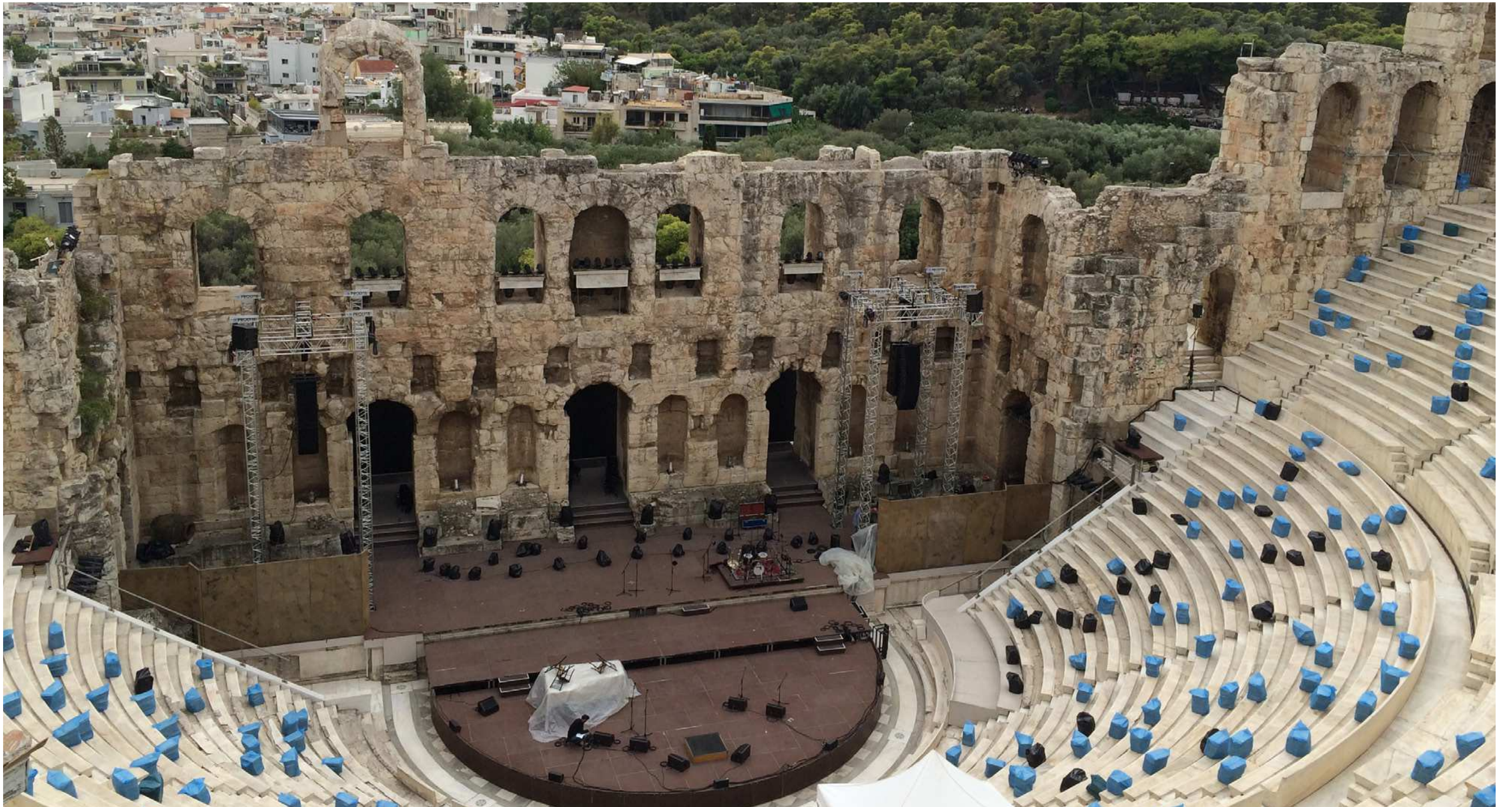

Tarihi ve kültürel mirası koruma konusunda Atina iyi bir örnek. Burada Antik Yunan ruhunu bugün de hissedebiliyorsunuz. Eski ve yeni iç içe ve birbiriyle uyumlu... Sık sık eski kalıntılar ve eserlerle karşılaşıyorsunuz. Şehre tepeden bakıldığında uyumu bozan bir tane bile yapı yok. Gelin gezmeye başlayalım...

Atina'nın en özel ve kutsal yeri, Akropolis. "Şehrin en yüksek noktası" anlamına geliyor. Buraya gittiğinizde, şehre yukarıdan bakan bir tepe üzerine inşa edilmiş tapınaklarla, yani tanrı ve tanrıçaların evleriyle karşılaşıyorsunuz. Akropolis, Atinalılar için hep kutsal bir yer olmuş. İlk kez M.Ö. 13. yüzyılda surlarla çevrilmiş ve o kadar devasa surlar yapılmış ki halk bunlara Yunan mitolojisindeki doğa üstü yaratıklar tarafından yapılmış anlamına gelen "Cyclopean" adını vermiş. Buradaki tapınaklar tarih boyunca farklı amaçlarla kullanılmış, yenilenmiş, yangın veya savaşlarda zarar görmüş, yıkılmış ama tekrar tekrar inşa

edilmiş ve hep şehrin gücünü sembolize etmiş. Kutsallığı nedeniyle 1833'te Yunan Devleti'nin kuruluşundan itibaren Akropolis'in restorasyonu çok önemli bir milli hedef olarak kabul edilmiş. Restorasyonlar günümüzde de devam ediyor. Buradan bütün şehri seyredebilirsiniz. Akropolis aşağıdan da çok güzel görünüyor, gece de ışıklandırılıyor. Akropolis metro istasyonunda eserler sizi karşılamaya başlıyor. Akropolis'te bir de Odeon of Herodes Atticus isimli bir açık hava tiyatrosu var ki burası antik çağlardan beri kullanılan ve bugün de konserlere ev sahipliği yapan muhteşem bir mekan.

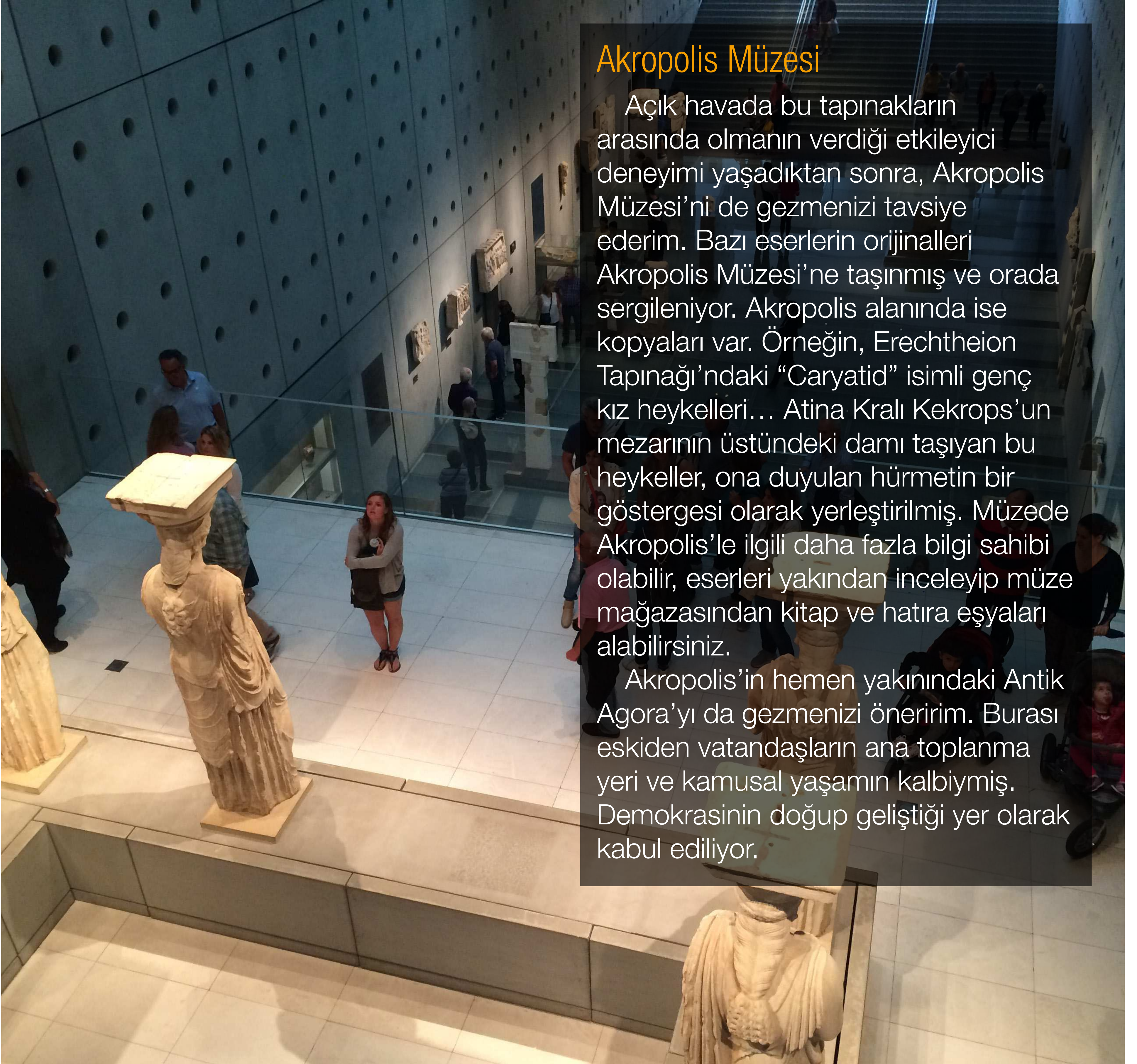

Parthenon

Akropolis'teki en büyük ve görkemli tapınak ise meşhur Parthenon. Parthenon'daki kadar fazla sayıda heykelle donatılmış başka bir Yunan tapınağı daha yok. M.Ö. 447'de inşasına başlanan ve 15 yılda tamamlanan, Tanrıça Athena'ya adanmış olan bu tapınak, şehrin güç ve görkeminin sembolü olmuş. Eskiden Parthenon'un içinde tam ortada Athena'nın 13 metrelik, tahta, altın ve fildişinden yapılmış bir heykeli varmış. Bazı dönemler kilise ve cami olarak da kullanılan Parthenon, 1687'de Venediklilerin kuşatması sırasında paramparça olmuş. 19. yüzyılda ise İngiltere'nin İstanbul Büyükelçisi Lord Elgin, Parthenon'un birçok heykelinin de aralarında bulunduğu bazı eserleri Akropolis'ten British Museum'a götürmüştü. 1900'lerin başında restore edilen tapınakta restorasyon çalışmaları 1983'te tekrar başlamış ve hala sürüyor.

Akropolis Müzesi

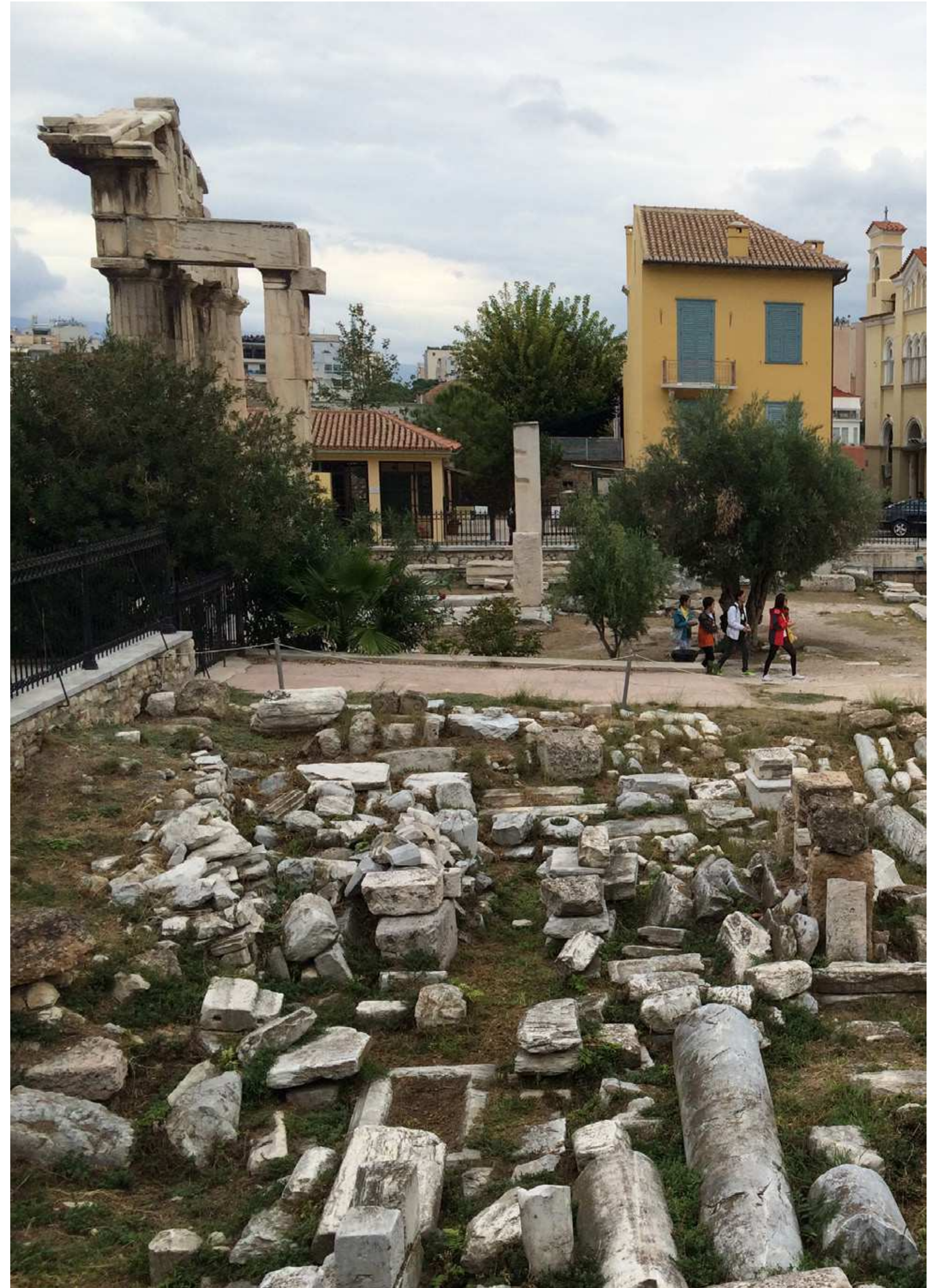
Açık havada bu tapınakların arasında olmanın verdiği etkileyici deneyimi yaşadıktan sonra, Akropolis Müzesi'ni de gezmenizi tavsiye ederim. Bazı eserlerin orijinalleri Akropolis Müzesi'ne taşınmış ve orada sergileniyor. Akropolis alanında ise kopyaları var. Örneğin, Erechtheion Tapınağı'ndaki "Caryatid" isimli genç kız heykelleri... Atina Kralı Kekrops'un mezarının üstündeki damı taşıyan bu heykeller, ona duyulan hürmetin bir göstergesi olarak yerleştirilmiş. Müzede Akropolis'le ilgili daha fazla bilgi sahibi olabilir, eserleri yakından inceleyip müze mağazasından kitap ve hatıra eşyaları alabilirsiniz.

Akropolis'in hemen yakınındaki Antik Agora'yı da gezmenizi öneririm. Burası eskiden vatandaşların ana toplanma yeri ve kamusal yaşamın kalbiymiş. Demokrasinin doğup geliştiği yer olarak kabul ediliyor.

Avrupa burada başlıyor!

Demokrasi kelimesi, demos (halk) ve kratos (güç, iktidar) kelimelerinin birleşmesinden oluşmuş. Akropolis'in girişindeki bir tabelada şöyle yazıyor: "Antik Atina'nın kalbi olan Akropolis ve çevresindeki arkeolojik alanlar, demokrasi, felsefe, tiyatro, bilim, sanat gibi Avrupa kimliğinin en önemli özelliklerinin doğduğu yerdir. Avrupa tarihi ve kültüründe oynadığı bu önemli rol sebebiyle Avrupa Birliği'nin Avrupa Mirası listesinde yer almaktadır. Avrupa burada başlıyor!" Bu yazı ve özellikle de son cümle beni düşündürüyor. Genelde coğrafi olarak Avrupa'nın başlangıcını Türkiye olarak kabul eder ve öyle kabul edilmesini isteriz. Ancak Avrupa Birliği'nin değerleri bakımından başlangıç noktası burası oluyor. Bu arada Olimpiyat Oyunları'nın M.Ö. 776 yılında Yunanistan'daki Olympia Antik Kenti'nde başladığını da not edelim.

Peki Atina ismi nereden geliyor?

Efsaneye göre, Zeus'un kızı zeka ve bilgelik tanrıçası Athena ve deniz tanrısı Poseidon şehrin patronu olmak için birbirleriyle yarışmış. Poseidon halka deniz ticaretinin getireceği muazzam bir zenginlik vaadetmiş, Athena ise bir zeytin ağacı dikmekle yetinmiş. Halk zeytin ağacını tercih edince, şehrin patronu Athena, ismi Atina olmuş. Bu topraklarda eskilerden beri zeytine ne kadar değer verildiğini ortaya koyan bir hikaye... Ünlü Antik Yunan şairi Homeros da zeytinyağına "sıvı altın" dermiş. Zeytin ve zeytinyağı Yunanistan'da tabii ki yemeklerde çok kullanılıyor ve gayet lezzetli. Bugün de Akropolis'teki Erechtheion Tapınağı'nın hemen yanı başında bir zeytin ağacı var ve bu ağacın Athena'nın diktiği o kutsal zeytin ağacı olduğuna inanılıyor. Athena'nın sembollerinden biri zeytin dalı, diğeri ise baykuş. Tanrıçanın kutsal kuşu olan baykuşun bilgelik sembolü olarak bilinmesi de herhalde buradan geliyor. Poseidon'un Athena'yla yarışması sırasında mızrağıyla kayada bıraktığı izin de Erechtheion Tapınağı'nda olduğuna inanılıyor.

Atina'da gezebileceğiniz güzel bölgelerden biri, Plaka. Akropolis'e çok yakın. Burada şirin evler, kafeler, dükkanlar var. Renkli ve sempatik sokaklarda dolaşabilir, ufak hatıralar alabilirsiniz. Plaka'ya gittiğinizde mutlaka uğramanız gereken bir mağaza önermek istiyorum: Adrianou Sokağı'ndaki Protasis isimli bu mağazada çok güzel, orijinal, farklı malzemelerle yapılmış rengarenk takılar var. Hem kendinize hem sevdiklerinize hediye olarak alabilirsiniz. Plaka yakınlarındaki Ermou Caddesi ise sadece yayalara açık bir alışveriş caddesi, burada tanıdık markalar var. Ermou üstündeki 11. yüzyıldan kalma küçük şirin Panagia Kapnikarea Kilisesi'ni de görmeden geçmeyin. Önünde bir laternacı duruyor, müzik çalıyordu.

Sokakta Hayat Var

Atina'da yemekler hem çok tanıtık hem de çok lezzetli... Monastiraki'deki restoranlarda yoğurtlu kebab çok popüler. "Yoğurtlu kebab" şeklinde Türkçe olarak yazılıyor. Monastiraki'de Adrianou Sokağı 25 numaradaki Antica Cafe Restaurant'ta musakka, caciki, dolma, karides saganaki yedik ve hepsi çok lezzetliydi. Tavsiye ederim. Atina'da insanlar dışarıda oturmaktan, yemek yemekten ve bir şeyler içmekten keyif alıyor. Sokaklarda hayat var ve bu enerji size de geçiyor. Bir de unutmadan; portakallı revaniyi tadabilirsiniz.

Antica'da bizimle ilgilenen garsonun Türk olduğumuzu öğrendikten sonra basketboldan bahsederken Darüşşafaka'yı tanıdığını söylemesi de çok hoşuma gitti. İstanbul'un çok güzel olduğunu duyduğunu, gelmek istediğini ve Türkleri çok sevdiğini söyledi. Genel olarak kime Türk olduğumuzu söylesek, çok sıcakkanlı davrandılar ve Türkler, Türkiye ve İstanbul hakkında olumlu şeyler söylediler. Soyadı "oğlu" ile biten bir eczacıyla da sohbet ettik ve kendisi Mersin'den geldiğini, İstanbul'u çok beğendiğini söyledi. Aramızda çok bağlantı var.

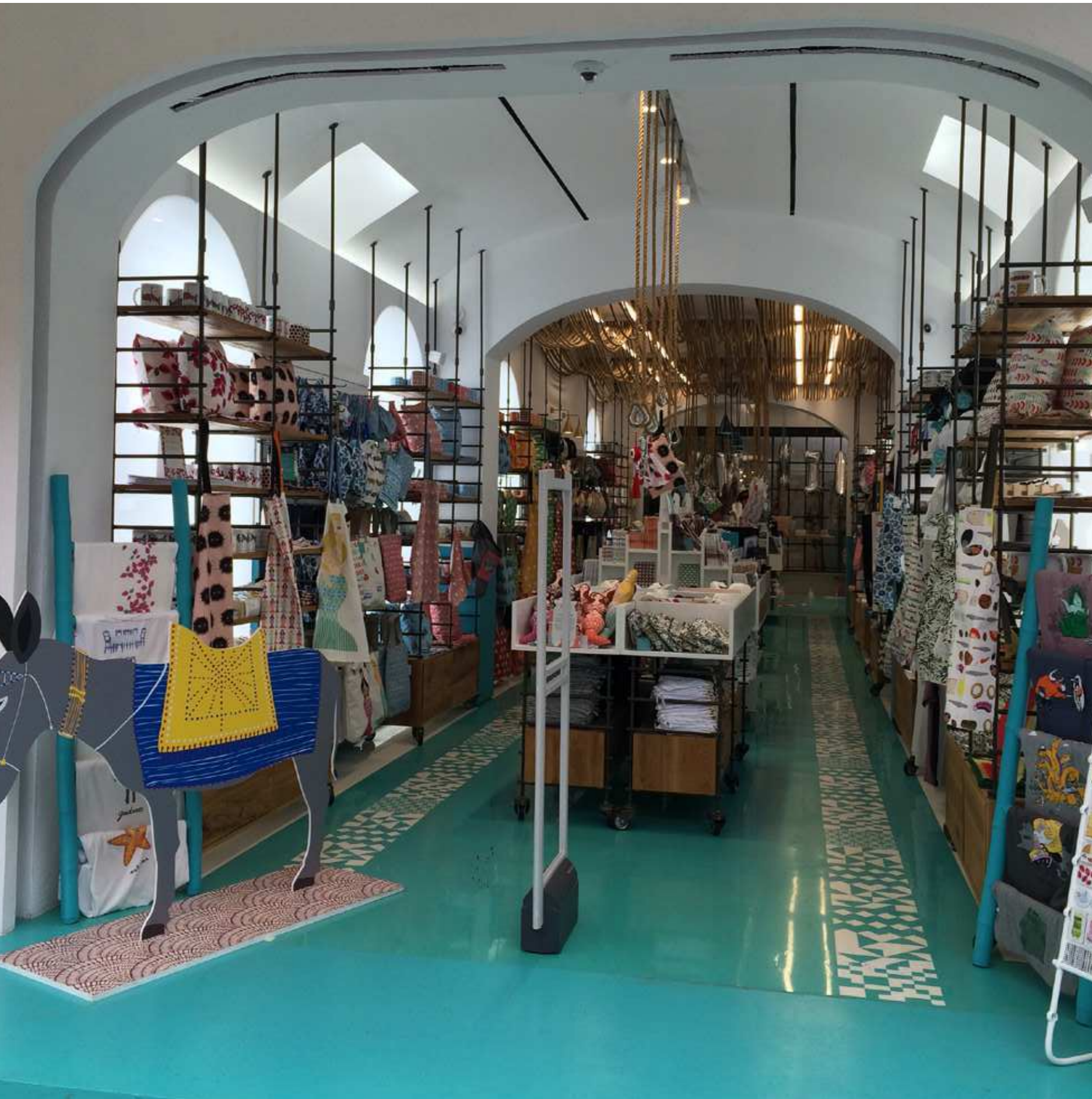

Monastiraki Meydanı'ndaki cami dikkatinizi çekebilir, Cizderiye Camii adındaki bu Osmanlı camisi 1759 yılında inşa edilmiş. Syntagma Meydanı'ndaki Parlamento Binası'nın önünde duran Evzon askerlerinin nöbet değişimi seremonisi bekleyip izlemeye değer. Gerçekten çok ilginç, dans performansı gibi... Zaten her zaman fotoğraf ve video çeken bir kalabalığın önünde nöbet değişimi yaptıkları için bir performans sergiler gibiler... Kıyafetleri de çok orijinal. Atina'da, İstanbul'daki kadar fazla olmasa da kediler gördüm, özellikle Akropolis çevresinde epey kedi yaşıyor.

Atina'da metroyu kullanarak kolayca ulaşımınızı sağlayabilirsiniz. Şehirde dikkatimi çeken şeylerden biri de çok grafiti olmasıydı. Tamamen grafitilerle kaplı metro vagonları bile vardı.

Pire Limanı, Antik Yunan'da olduğu gibi
bugün de çok işlek ve kalabalık.

Olympiakos'un Evi : Pire

Atina'ya gitmişken Pire'yi de gezebilirsiniz. Pire Limanı, Antik Yunan'da olduğu gibi bugün de çok işlek ve kalabalık. Burada Pasalimani ve Mikrolimano adlı köylere gitmenizi öneririm. Pasalimani ismi Osmanlı döneminde Atinalı paşaların buraya yüzmeye gelmesi nedeniyle konmuş. Yunan bayrağıyla uyumlu mavi-beyaz manzaralara bakarak sahil boyunca yürüyüş yapabilir, bir şeyler yiyip içebilirsiniz. Mikrolimano'da bir restoranda deniz ürünleri, Yunan salatası, şarap veya uzoyla lezzetli bir yemek yiyebilirsiniz. Burada Michelin yıldızlı restoranların da bulunduğunu öğrendim.

Ayrıca Carté (Cartel) isimli kafe çok popüler olmalı, çünkü çok kalabalıktı, burada çalışan bir garsondan aldığım bilgiye göre tüm Atina'dan buraya geliyorlarmış. Çoğunlukla gençler vardı ve Yunan pop müziği çalıyordu, kahveler, frappeler içiliyordu. Bir de çikolatalı sosla kaplanmış üç katlı kocaman pancake'ler yapıyorlar. Liman kıyısında güzel manzara eşliğinde burada oturabilirsiniz. Buraları Bodrum'a benzettim. Bu arada en köklü Yunan spor kulüplerinden Olympiakos'un kuruluş yeri ve evi de Pire.

Yunan alfabesi, farklı olduğu için insanda bir yabancılik hissi yaratıyor şüphesiz ama hemen hemen her önemli yazının altında Latin alfabesiyle yazılmış versiyonu da var. Ayrıca birkaç gün sonra Yunan alfabesini çözmeye başlayıp kelimeleri okuyabildikçe insan çok mutlu oluyor.

Atina'da nazar boncuğuna sık rastlamak da beni mutlu etti! Genel olarak bizimle çok benzerlikler taşıyor, diğer komşularımızı ziyaret etmedim ama belki de Türkiye'ye en çok benzeyen ülkedir diye düşündüm Yunanistan için...

Teşekkürler!

Efcharisto! ■

ÇOCUK TİYATROSU

ADI ÇOCUK KENDİ BÜYÜK BİR TİYATRO

GENEL YÖNETMEN: COŞKUN ARAL

YÖNETMEN: BATUHAN TUNÇER

YAPIM: MÜGE ARAL

GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ: AYDIN KAPANCIK

KURGU YÖNETMENİ: BATUHAN TUNÇER

KAMERA ASİSTANI: EGE KAVAZ

HAVA KAMERASI: N.EMRE SENOL

MÜZİK: MURAT TUĞSUZ

PROJE KOORDİNASYON: NİLGÜN BİREL

DIGITURK, 18. 182. VE 318. KANAL

05.01.2018 20:15
Sualtı Kaşifleri
Sırrın Kırkgözleri

06.01.2018 21:15
Gidiş Dönüş 'Sadece Türkçe'
Berlin / Serkan Ercan

07.01.2018 20:00
Özel Gösterim
Sözler Barış Manço

08.01.2018 21:30
Bağımsız Filmler
Altay Dağları

09.01.2018 22:15
Bağımsız Filmler
Adı Çocuk Kendi Büyük
Bir Tiyatro

10.01.2018 22:00
Özel Gösterim
Harika Çocuklar

11.01.2018 20:55
Limonata
Atina / Ayhan Sicimoğlu

12.01.2018 23:10
Batı'ya Yolculuk
Handel'in Şehri Halle

13.01.2018 21:05
Özel Gösterim
Darüşşafakalınız Biz

14.01.2018 23:15
Orman Yolu
Küre Dağları

16.01.2018 21:50
Su'yun Seferi
Can Salı

18.01.2018 21:10
Bağımsız Filmler
İki Tekerlek Üzerinde Peru

20.01.2018 22:30
Kedici
Beyaz Patiler / Van Kedisi

21.01.2018 22:00
Wilco'yla Yaşasın Yemek
Denizden Sofraya Karides

23.01.2018 22:35
İki Göz Bir Şehir
Nejdet Demirtaş / Wilco van Herpen

27.01.2018 17:15
Sudaki İzler
Derinlerdeki Hayalet
/ Savaş Karakaş

29.01.2018 22:55
Özel Gösterim
Yüz Karası Değil Ekmek Parası

30.01.2018 17:25
Coşkun Aral'la Avrupa Notları
İtalya'da Tarihe Yolculuk

OCAK

SADECE BELGESEL

beIN iz

Digiturk
beIN MEDIA GROUP

DIGITURK, 18. 182.
VE 318. KANAL

Sarkiteri
PRODUKSİYON